

Leidžia Amerikos Lietuvių
K. Katalikų Sv. Juozapo
Darbininkų Sąjunga
366 W. Broadway,
South Boston 27, Mass.

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ

VOL. XXXVI. No. 26.

Redakcijai Tel. SO 8-6608

ANTRADIENIS, (Tuesday), BALANDIS (April), 10 D., 1951 M.

Administracijai Tel. SO 8-2680

SIX CENTS

Komunistų siekimai

„Kinų komunistų planas yra mus sunaikinti“, — pareiškė 8-tos armijos vadas gen. Matthew B. Ridgway. Tik politinis sprendimas gali greitai baigti karą. Komunistų nusistatyme nėra jokio pasikeitimo. Jie gali keisti savo taktiką, bet nekeis šio savo nusistatymo.

Dėl dabartinės karo padėties pareiškė, kad „inciatyvą mes laikome savo rankose ir stengiamies spausti komunistus“. Tačiau jis pripažino, kad komunistai, pasiriję aukoti žmonių gyvybes, gali dėl jų gausumo daug ko pasiekti. Vis dėlto generolas užtikrino, kad komunistų prasiveržimas bus sustabdytas ir sunaikintas.

Komunistai sustojo traukęsi

Daugelyje fronto vietų komunistai pradėjo priešpuolius. Viduriniame fronte sąjungininkai yra perėję už 38-tos paralelės apie 4 mylias. Gen. MacArthur'as įspėja, kad komunistai nuo Hwachon rezervuaro apie 30,000 pajėgoms mėgina apsupti sąjungininkus iš vakarų pusės. Taip pat pastebi didelių komunistų susitelkimų apie 40 mylių fronte prie Imijan upės. Manoma, kad čia, prysakinėse linijose, stovi apie 60,000 komunistų karių, o jų užpakalyje apie 500,000.

Aviacijos veikla

12-ka JAV Sobra lėktuvų išvyjo iš Korėjos apie 30 rusiškos kilmės MIG lėktuvų, kurie buvo atsikridę iš Mandžiūrijos bazių. Apie 5-ki rusiški lėktuvai buvo sužaloti. JAV lėktuvai jokių nuostolių nepatyrė.

■ Kinų nacionalistų spauda rašo, kad kinų ir rusų komunistų taryba Pekinge planuoja panaudoti Korėjos karui Japonų belaisvius.

■ Vyriausias JAV kariuomenės štabas yra davęs sutikimą gen. MacArthurui panaudoti aviaciją ir laivyną prieš Mandžiūriją, jeigu jis matytų reikalingi ginti savo pozicijas nuo kylančių iš Mandžiūrijos lėktuvų.

■ Britų spauda rašo, kad Sovietų Rusija kinus komunistus aprūpino 3000 lėktuvų. Dalis iš jų yra mokomieji, o kiti kovos lėktuvai. Tarp jų yra ir sprausminių lėktuvų.

■ Yra visai paaiškėję, kad Korėjos invazija buvo parengta drauge su japonų komunistais, kuriems buvo duotas uždavinys sukelti Japonijoje perversmą ir atsikviesti bolševikus, kai Kinija bus užimta.

■ Rytiniame Korėjos fronte Pietų Korėjos pajėgos jau yra prasiveržusios 15-ka mylių už 38-tos paralelės į šiaurę.

■ Brigados generolas Carlos Romulo reikalauja, kad Jungt. Tautų pajėgos, kovojančios gen. MacArthur'o vadovybėje Korėjoje, turi būti Jungt. Tautų karių padidintos.

Italija gauna daugiau laivų

Taranto. — Balandžio 5 d. į Taranto uostą atplaukė trys JAV laivai naikintuvai, perduoti Italijai. Pakeliui dar plaukia daugiau laivų.

Prieš karą Italija buvo šeštoji valstybė savo laivyno gausumu.

Rado paslėptų ginklų

Genua. — Netoli Genujos uosto italų policija rado dar 16 tonų paslėptų ginklų. Nuo gruodžio mėn. pabaigos toje pat vietovėje rasta jau 60 tonų ginklų. Ginklai buvo paslėpti komunistų.

Atominės medžiagos trąšoms

Raleigh, N. C. — Bandymai pritaikyti radioaktyvines medžiagas laukų derliui pakelti duoda gerų rezultatų. Labai mažas kiekis radioaktyvinės medžiagos gali atstoti tonus trąšų.

Prancūzijos prezidentui Vincent Auriol keliamos ovacijos New Yorko mieste. Tai pirmas kartas, kai Prancūzijos prezidentas lanko šį dangoraižių miestą.

ABIEJŲ AMERIKŲ KONFERENCIJA BAIGTA

Vašingtonas. — Šiaurės ir Pietų Amerikos užsienio ministerių konferencija, kurioje dalyvavo 21 valstybė, savo pasitarimus baigė. Atstovai vienbalsiai sutarė stiprinti Amerikos žemyninį karinį bei ūkinį pajėgumą ir suaktyvinti kovą su šnipais, sabotu ir komunistų griauimu. Pietų Amerika pasižadėjo padidinti gamybą reikalingų karo medžiagų, o JAV — paremti pinigų ir paskolomis vietinę Pietų Amerikos pramonę. Visos valstybės pasižadėjo didinti

savo karines pajėgas, kurios tarnautų Amerikos žemynui ginti ir Jungtinėms Tautoms paremti.

Popiežius prieš ginklavimosi lenktynes

Vatikanas. — Romo buvo sukviesta ketvirtoji konferencija Pasaulinio Sąjūdžio, kuriam priklauso 11 tautų. Jų tikslas sudaryti Jungtines Pasaulio Valstybes ir vieną vyriausybę, kad būtų išvengta karų.

Konferencijos 25 atstovai atsilankė pas popiežių Pijų XII, kuris jiems

pareiškė, kad Katalikų Bažnyčios mokslas sutinka su žmonių vienybės mintimi, jei minėta organizacija ir negalėtų savo tikslo pasiekti, tai padarytų gerą darbą stengdamosi paveikti besiginkluojančius kraštus, kad jie hautųsi tai darę. Ginklavimosi lenktynės žmoniją nualins ir nuves į pražūtį.

Atsako priimti Stalino premiją

Atžymėti Stalino 70 metų sukakčiai 1949 m. Maskvoje buvo įsteigta „taikos premija“. Šiomis dienomis, be kitų, ta „premią“ paskirta ir Arthur W. Moulton, episkopų vyskupui. Užklaustas pareiškė, kad jis nesisąjunga su Stalino „dovanų“ nepriims. „Aš esu už taiką, — jis pareiškė, — bet esu ir amerikietis. Jei Amerika išeis į karą, tai ir aš eisiu kartu“.

Slapta misija į Tokyo

Tokyo. — Balandžio 9 d. į Tokyo atskrido JAV armijos sekretorius Frank Pace, Jr., kuris buvo sutiktas paties gen. MacArthur'o ir jo štabo. Sekretorius Pace numato aplankyti Korėjos frontą ir, kaip spėjama, dalyvaus atominės bombos sprogdinime Pacificke. Galimas daiktas, jis turi ir kitų uždavinių.

ŠNIPUS NUTEISĖ MIRTĮ

New Yorkas. — Federaliniam teisme balandžio mėn. 5 d. užsibaigė byla, kurioje buvo teisiami atominės bombos paslaptis bolševikams išdavę Julius Rosenberg, jo žmona Ethel Rosenberg ir Morton Sobell. Pirmieji du nuteisti mirti, trečiasis — 30 metų kalėjimu. Svarbiausias liūdi-

ninkas Ethel brolis Davidas Greenglass, prisidėjęs prie šnipinėjimo, buvo teistas skyrium ir gavo 15 metų kalėjimo. Teisėjas Irving R. Kaufman nustatė, kad mirties sprendimas turi būti įvykdytas gegužės mėn. pabaigoje, bet nuteistieji padavė apeliaciją.

Naujas nesusipratimas su MacArthur

Vašingtonas. — Balandžio 5 d. respublikonas Joseph Martin perskaitė Atstovų Rūmuose gen. MacArthur'o laišką. Laiške palaikoma kaikiurių respublikonų nuomonė, kad reikėtų prieš Kinijos komunistus panaudoti Chiang Kai-šeko pajėgas. MacArthur'as pabrėžia, kad Azijoje vadama kova ir už Europą. Jei bus pralaimėta Azijoje, tai ir Europoje karas bus neišvengiamas.

JAV vyriausybė yra priešinga panaudojimui Chiang Kai-šeko pajėgų, kurios reikalingos pačios Formozos gynybai. Be to, nenori, kad karas išsiplėstų už Korėjos sienų.

MacArthur'o laiškas sukėlė nemažą triukšmą Vašingtone, nes jis aplenkė prezidentą. Tačiau prezidento spaudos sekretorius Joseph Short nemano, kad prezidentas norėtų atsaukti gen. MacArthur'ą iš pareigų. Trumano administracija reikalauja iškviešti MacArthur'ą į Vašingtoną, bet sen. Ferguson įtikinėja, kad MacArthur'as negalys pasitraukti iš savo pareigų ir kad Kongresas turi siųsti savo delegaciją į Tokyo.

Balandžio 8 d. prezidentas Trumanas tarėsi su gynybos sekretoriumi George Marshall'u ir Jungt. Štabų viršininku gen. Bradley.

Oklahoma dem. sen. Robert S. Kerr balandžio 9 d. buvo pareiškęs, kad prezidentas numato MacArthur'ą atsaukti iš pareigų, kadangi jis savo kritika pažeidęs aukščiausią JAV ir Jungt. Tautų autoritetą. Kalifornijos rep. sen. William F. Knowland reikalauja, kad Trumanas atsauktų ne gen. MacArthur'ą, bet valst. sekretorių Acheson'ą. Respublikonai, pasinaudodami šia proga, reikalauja MacArthur'ui laivų rankų Korėjoje: bombarduoti Mandžiūrijoje komunistų bazines ir panaudoti Chiang Kai-šeką.

MacArthur'o sukeltas triukšmas rado jautrų atgarsį ir anapus Atlanto, ypač anglų spaudoje, kuri, nors nepaminėdama MacArthur'o vardo, laiko jo intervenciją neprotinga.

Anglijos Žemumiesiuose rūmuose įneštas pasiūlymas išreikšti MacArthur'ui, kaip Jungt. Tautų pajėgų vyriausiam vadui, nepasitikėjimą.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

▲ Prezidentas Trumanas paprašė Kongresą paskirti papildomai karo reikalam \$6,422,000,000.

▲ Valstybės Departamentas dar kartą pareikalavo, kad Sovietų Rusija grąžintų 670 paskolintus laivus. Bolševikai teisinasi, kad jie susidėvėję ir negali jų atplukdyti. Dean Acheson savo notoje paneigia tokį Maskvos tvirtinimą.

▲ Oscara Collazo, portarikietis, kėsinęsis praėjusį rudenį nužudyti prezidentą Trumaną, pasmerkta mirti. Jo gynėjai yra padavę apeliaciją.

▲ Jugoslavija yra paprašiusi ginklų iš JAV, Britanijos ir Prancūzijos. Šios trys valstybės yra sudariusios bendrą komisiją, kuri svarsto tą Tito prašymą.

▲ Prancūzų prezidentas Auriol iš JAV yra išvykęs į Kanadą, kur išbus apie penkias dienas. Prancūzijos komunistai smarkiai koneveikia prezidentą dėl šių jo vizitų Šiaurės Amerikoje.

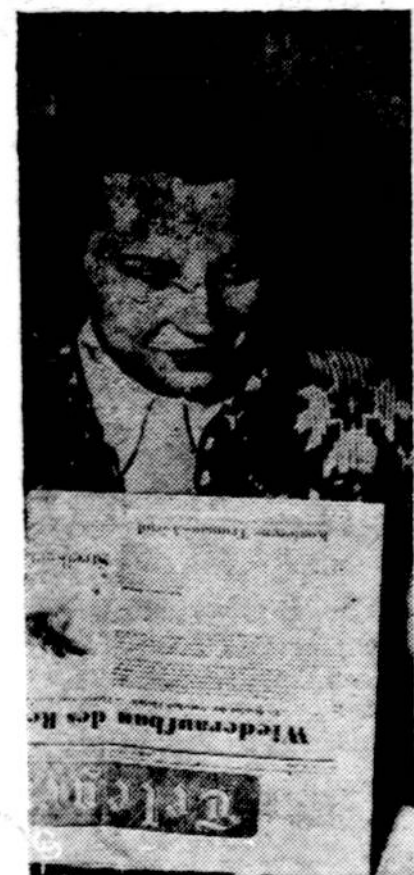
▲ Persija atmetė Britanijos protesto notą dėl žibalo versmų nusavinimo. Notoje nurodoma, kad tai Britanijos vyriausybės neliečia.

▲ Čekoslovakijoje nuteisti septyni asmenys, kaltinami šnipinėjimu JAV naudai. Vienas nuteistas mirti, du kalėjimu iki gyvas galvos, o kiti nuo 18 iki 24 metų kalėjimo. Šis propagandinis teismas rišamas su šnipų teismu Amerikoje.

▲ Bulgarija pasiuntė Jungtinėms Tautoms protesto notą dėl provokacinių jos sienos pažeidimų. Kas tai daro, nenurodė, bet aišku, kad kaltinama Jugoslavija.

▲ Ryukyu saloje Pacifike 1952 m. bus pirmieji rinkimai sudaryti savarankiškai vyriausybei. Prieš karą sala priklausė Japonijai, o dabar yra JAV karinės valdžios administruojama.

▲ Worcesterio vysk. John J. Wright yra jau atlikęs visus parengiamuosius darbus leisti savaitiniam diecezijos laikraščiui „The Catholic Free Press“.

Johanna Buerchner, buvusi vidaus reikalų ministerijos sekretorė Rytų Vokietijoje, bolševikų buvo pagrobta Dresdne ir vežama į Berlyną. Važiuojant pro vakariečių sektorių Berlyne, amerikiečių policija išgirdo jos klyksmą ir išvadavo.

Dr. Kazys Sruoga - Veržikas

Durklas į Japonijos širdį

- Pikčiausias priešas—nepakeičiamas sąjungininkas
- "Vladivostok" — pasakė caras
- Anglas ir japonas stumia carą atgalios
- Prarado Japoniją, prarado ir Kiniją
- Nebevienas, bet trys durklai
- MacArthuras gelbsti, kas dar galima

Cicero, Illinois. — Su Japonija dedasi dabar ne visai suprantami dalykai. Japonija buvo pikčiausias Amerikos priešas. Japonija išdriso kirsti Amerikai žiaurų smūgį ties Pearl Harbor. Japonija pastūmėjo Ameriką į antrąją pasaulinį karą. Ir ne kur kitur, o ant japonų buvo pirmą kartą išbandytos Amerikos atominės bombos. Taip buvo, palyginti, labai dar neseniai.

Šiandien Amerika labai susirūpinusi, kaip apginti Japoniją nuo sovietų gresiančios invazijos ir ką daryti, kad japonai nemirtų iš bado. Mat apskaičiuojama, kad pati Japonija jokiū būdu negalės išmaitinti savo 83 milijonų gyventojų. Negalės ir jiems darbo surasti savo dabartinėje žemėje. Japonija jau dabar turi tiek gyventojų, kiek Anglija ir Prancūzija drauge paėmus, o jų žemės dabartinis plotas maždaug toks, kaip Montanos Jungtinės Valstybės. Pats gi opiausias reikalas, kad japonų moterys per daug ir per greit gimdo. Prisi- bijoma, kad 1955 m. gali būti japonų jau 90 milijonų, o 1970 metais 107. Kur jie dings? Ką jie valgys? Tai bus žinoma, kiek vėliau.

O dabar toks klausimas: kodėl vakarų demokratijoms taip parūpo japonų likimas? Juk nedaug demokratų domisi, kaip gyveno ir ką valgo sovietų pavergtas lietuvius, latvis, estas, ukrainietis ir daug milijonų kitų. Kodėl toks skurtumas? Reikia tik pažūrėti, apsidairyti ir visas reikalus be poezijos, be pagrazintos propagandos paaiskinti.

Visas klausimas sukasi apie tai, kas ateityje įsivys A-zijoje. Ar azijatas — geltonas žmogus, ar baltas vakarietis ir demokratas, ar rusas — raudonas ar baltas; šiuo atveju skirtumo nėra. Ir rusas caras ir rusas bolševikas siekė ir siekia to paties. Baltieji žmones, pirmoje eilėje angli, jau nuo senų laikų metėsi į Azijos turų lošimą. Ir tas jiems sekėsi gan gerai. Bet carų valdoma Rusija taip pat buvo pūnusi savo žemes plėsti. Stumtis į vakarų Europą rusams nebuvo lengva. Ten jau viskas buvo ankščiau užimta ir pasidalinta. Be karo ten nepasistūmėsi toli. Todėl rusų carai pūtėsi į Aziją, ir labai toli. Nutiesė geležinkelį per visą Sibirą ir įkūrė miestą — uostą. Pavadino jį

labai teisingu vardu — "Vladivostok". Lietuviškai reiškia "valdyk rytus".

Šitoks dalykas nepatiko kitiems baltiesiems, ypač anglams. Japonai jau tada slap-tai svajėjo apie šūkį "Azija azijatomis", arba dar konkrečiau — "Azija japonams". Todėl japonai ir pradėjo šaukti, kad rusų carų įsteigtas Vladivostokas yra rusiškas durklas, nukreiptas į Japonijos širdį. Bet per 1905 m. karą japonai sumušė rusus. Japonija iškilo kaip galinga moderniška valstybė. Anglai tam pritarė. Per karą, kad ir netiesiog, palaikė japonus. Pastūmėjo rusus atgal. Nuo to laiko subraškėjo rusų caro sostas, kuris 1917 m. ir sugriuvo. Į Rusijos sostą atsikėlė raudonas caras — Leninas, vėliau Stalinas. Rusų raudonieji carai nuo Azijos neatsisakė. Priešingai, jie su-kūrė savo teoriją, kad per Aziją jie užvaldys visą pasaulį. Tačiau jiems ant kelio stovėjo galinga Japonija. Atvirai brautis į karą su Japonija jie nedrįso. Bijoję, kad ir jų sos-tas taip pat japonai nesugriautų, kaip jie sugriovė baltosio caro sostą. Todėl ruošėsi su-sikurti, bet laukė tinkamos progos, kada nebebus jokios rizikos.

Tokią progą suteikė an-trasis pasaulinis karas. Mat ang-lams ir kitiems baltiesiems Azijos turtų naudotojams pradėjo atrodyti, kad Japoni-ja per daug pučiasi, plečiasi. Atrodė, kad ištikro gali at-itekti "Azija japonams". Todėl Japonija ir buvo sulikviduota. Bet sovietai net ir šita proga buvo labai atsargūs. Įstojo kariauti prieš japonus tik po to, kai Amerika numetė ato-mines bombas, kai jau nebuvo jokios abejonės, kad Japoni-ja pasiduos. Dar daugiau. Ko-kį pusmetį prieš atominę bombą Japonijos imperato-rius maldavo rusų tarpininkau-ti dėl taikos su Amerika. Sovietai tada dar nekariavo su japonais. Vis dar bijoję. Sovietai taip "tarpininkavo", kad jie dar suspėtų būti Ja-ponijos nugalėtojais, svarbiausia, kad suspėtų išsiderėti iš Amerikos geras strategi-nes pozicijas arti Japonijos. Taip ir buvo. Sovietams dar teko neva pakariauti prieš ja-ponus. Už tai jie gavo vietą antram durklui į Japonijos širdį. Jie gavo Sakaliną — tik 26 mylios nuo Japonijos salos

Italijos parlamento atstovė komunistė Laura Diaz pripažinta kalta apšmeižusi po-piežių Pijų XII. Ji tariai teisme su savo advokatais.

KAD DIEVAS GAILESTINGAI PAŽVELGTŲ Į LIETUVIŲ TAUTĄ...

Šių metų pradžioje Šv. Me-tų Komitetas Lietuviams pri-imti Romoje specialioje audi-jencijoje įteikė Šv. Tėvui visų Lietuvos katalikų vardu adre-są su maldų aukomis. Šiomis dienomis minėto Komiteto Pirmininkas J. E. Vyskupas Vincentas Padolskis gavo iš Jo Šventenybės Sekretoriato atsakymą, kuriame taip rašo-ma:

Jo Šventenybės
Valstybės Sekretoriatas
N. 245336
Vatikanas, 1951, kovo 20 d.

Jūsų Ekscelencija,
Romos Popiežių pasiekė pui-čiausias su gausybe Lietuvių tikinčiųjų maldų ir gerų dar-bų adresas, kurį neseniai, pa-sibaigus Šventiesiems Metams, su nuširdžia meile įteikėte.

Kenciančiai dėl nepaprastai prielaidų, Jūsų Tėvynės Ben-drojo visų mūsų Tėvo širdžiai tai suteikė gaivinancios vilties ir malonaus džiaugsmo.
Šios Jūsų nuširdžiausias paaukotos rinktiniausios gėlės spūdinį dar ryškiau dël Hokkaido.

Šiaip ar taip, vakarų demo-kratinėms valstybėms, pirmo-je eilėje galbūt Amerikai, pra-dėjo atrodyti, kad taip nege-rali. Sovietai prisiartinę per-daug arti, ir Azijoje nebeliko jokios atsvaros. Buvo mintis padaryti Kiniją tam tikru at-sparos tašku prieš sovietus, bet su Kinija išėjo visai pras-tai.

Sovietų laimėjimai prieš Ja-poniją dar tuo nesibaigė. So-vietai gavo dar ir trečią dur-klą prieš Japoniją. Ir tas durklas yra pačioje Japoni-je. Tik MacArthuras dar ne-duoda jam per daug judėti. Tai tos sąlygos, kurios Ja-ponijoje turės sukelti ir skurdą ir vargą ir bolševizmą. Apie tai jau truputį užsiminiau šio rašinio pradžioje.

Vadinasi, ką dabar Amerika daro Korejoje ir ką konkre-čiai ruošiasi daryti Japoni-je, turi daug gilesnės šaknis negu iš paviršiaus atrodo. Apie generolą MacArthurą pakalbama ir šiaip ir taip. Kaikas jis net avantiuristu va-dina. Kaikas laiko jį suvaidė-jusiu, užsispyrusiu seniu ar net savo valdžiai nepaklusniu generolu. Taip pakalbama. Bet vienas dalykas yra kiek-vienam aiškus. Niekas neduo-tų MacArthurui nei vieno A-merikos kareivio, nei vieno šautuvo, ir paties generolo jau senai nebebūtų Japonijoje, jeigu jis nekovo-tų už gyvybi-nius Amerikos interesus, už Anglijos, Prancūzijos ir kitų baltųjų žmonių pozicijas Azi-joje. Be Azijos, ir Europos greit nebebūtų.

skaudžios šiuometinės būklės: jūsų ašaros, suspaudimai ir nelaimės persunkė jas ir nu-dažė lyg dangišką rasą. Be abejo, toks stiprus krikščio-niškųjų dorybių dvelkimas švelniai pakils į Dangų bei iš-prašys iš Gailestingojo Tėvo tai, ko visi karščiausiai mal-dauja, kad, pagaliau nurimus dabartinių nelaimių audroms, greičiau nušvystų tautoms tik-roji taika.

Jums tat pavedama per-duoti šioms mylimiausiomis Kristuje vaikams tėviškus Garbingiausiojo Ganytojo pa-lankumo jausmus, kuris reikš-damas didžiausią padėką, vi-sus ragina su pasitikėjimu pa-kelti žiauriuosius šių laikų

sunkumus, remiantis Kristaus pažadais ir niekad nepritrū-kiančia Dievo malone. Iš čia tesisemia sau paguodos ir sti-priybės ypač tie, kurie, žiau-rių vėtrų iš savo tėviškių iš-blokšti, neša sunkią tremtinio dailą.

Pagaliau, maldaudamas Die-vą, kad gailestingai pažvelgtų į Lietuvį tautą, Jo Šventen-ybė pilna meilės širdimi teikia Jums, Jūsų vadovaujamam Komitetui ir visiems lietu-viams tikintiesiems dangiškų jų malonių lydimą Apaštali-škų palaiminimų.

Kartu su derama pagarba reiškiu Jūsų Ekscelencijai sa-vo atsidavimą.

J. B. Montini

KARDINOLAS KALBA PAVERTGOMS TAUTOMS

Naujorko arkivyskupas kar-dinolas Spellman Velykų pro-ga pasakė kalbą tautoms, esančioms pavertgoms už ge-ležinės uždangos. Kalboje su-lygino sovietų persekiojamų katalikų kancias su "Kristaus kancija ir pranašavo galutinę krikščionybės pergalę kovoje su komunizmu.

Kardinolas Spellman parei-škė: "Jūsų kancijos gali būti palygintos su mūsų Išganyto-jo kancijomis. Pragariški jūsų priešai kankina jūsų kūnus, marindami jus bado ir ligo-fu. Bet jūs nugalėsite savo bedieviškus priešus ne kardu, o kryžiumi".

KAM "TA GARBĖ" PRIKLAUSO

Savaitraštis "Sandara" savo kovo mėn. 23 d. laidoje Nr. 12 rašo, kad į JAV pas savo žen-tą Jarošeką atvyko su šeima buv. Lietuvos Vyr. Tribunolo teisėjas Jonas Danauskas. Ta proga "Sandara" pažymi, kad "jo (teis. J. Danausko) ne-menkomis pastangomis Lietu-voje buvo įvesta civilinė me-trikacija".

Metrikacija plačia to žodžio prasme apima gimimo, san-tuokos, (vedybų) ir mirimo aktų sudarymą. Svarbiausia santuokų sudarymo aktus, kuriais ne tik užregistruoja-mas įvykės santuokos faktas, bet ir toliau remiasi šeimos gyvenimas. Lietuva visą savo

Kardinolas prisiminė Korė-joje kovojančius Amerikos ka-rius, kurie savo aukomis sten-giasi ateiti į pagalbą ir išva-duoti savo brolius iš žiaurios vergijos pančių. Kardinolas kalbą baigė tvirtindamas: "Ir raudonoji pragariškoji stali-nizmo žvaigždė, kuri šiaandien išsididžiai iškilusi negali nu-stelbti nenugalimo tikėjimo žvaigždės, šviečiančios žmonių sielose. Ši žvaigždė amžinosios meilės ir nenykstančio tikėji-mo šviesa nušvies ir trijum-fuos, nugalėdama ateistinį ko-munizmą ir išves į taiką vi-sus".

nepriklausomybės laikotarpį, iki pat bolševikų okupacijos, turėjo sveikus, tvirtos šeimos pagrindus. 1940 m. Lietuvą okupavę rusų komunistai, ku-riems rūpėjo sugriauti Lietu-vo šeiminių ir ekonominį gy-venimą, įvedė Lietuvoje turtų nacionalizavimą (nusavinimo) įstatymą ir komunistišką civilinę metrikaciją.

Nemanau, kad Liet. Vyr. Tribunolo teisėjas Jonas Da-nauskas būtų prisidėjęs prie to komunistiškų pastangų ir laikytų sau už garbę, kad Lie-tuvoje buvo įvestas komunis-tiškas įstatymas.

Nepriklausomos Lietuvos teisininkas.

KAS TIE AGROGORODAI?

Jau nekartą buvo rašyta, kad bolševikai naikina mažes-nius kolchozus ir steigia mil-žiniškus ūkius — kolchozus gigantus. Dabar jiems rastas ir naujas vardas — "agrogo-rod" (ūkiamiestis). Norima taip Sovietų Sąjungą sutvar-kyti, kad joje nebūtų nei kai-mų nei vjenkiemių, o tik tai vieni miestai. Gyvena sau žmonės tokia "agrogoro-

de" šimtais tūkstančių, rytais skirstosi už keliolikos mylių laukus dirbti, o vakarais vėl suplaukia į miestą. Patogu žmones kontroliuoti ir visai nuplunkinti: negi laikysi mies-tė kokią vištą ar nusususią ožką! Saujos grūdo taip pat nenuslėpsi, nes nebus kur dėti. Laukai dirbti taip pat bus patogus: žmonės bus nuga-benti automobiliais ar lėktu-

Spaudos puslapiuose

Lietuvos rusinimas

"Britanijos Lietuvis" š. m. sausio 19 d. išdėjo A. Raibi-kio straipsnį apie rusinimą Lietuvoje. Tenai rašo:

Atėjusių bangos labiausiai užplūdo Lietuvos miestus. Jų nemaža matyti pačioj komu-nistų partijos organizacijoj. Bet mėgiamiausias jų sritys yra ne čia. Išskyrus policiją, administracijoj, bendrai imant ir pačios partijos eilėse, lietu-viams paliekamos tik žemes-niojo laipsnio viršininkų pa-reigos. Lietuviai gali būti mi-nisteriai, bet kaip sąlyga, jų pavaduotojai rusai, kurie veikia ministerijų vardu. Lietuvų dar yra partijos sekretorių ir dažniausia rajonų ir miestų komitetų sekretoriai.

Labiau surusintas yra Lie-tuvos ūkis. Įstaigos, kurioms patikėtas ekonomijos ar vals-tybės turto prižiūrėjimas, val-domos rusų. Ši hierarchija yra grynai rusiška iki pačių apačių. Net javų suėmimo punktų viršininkai yra tik rusai: Klimovič — Ukmergėj, Kosenko — Mažeikiuose ir kt.

Taip pat visos vadovauja-mos vietos pramonėje pri-klauso rusams. Panevėžio miesto susirinkime tarp žy-mesnių pareigūnų lietuvių da-lyvavo tik tai Naujalis, miesto komiteto sekretorius. Bet vykdomasis komitetas turi jau savą žmogų: veiklų

vais. Visa bėda tik pradžioje, kai reikės dar eiti pėstiesiems, o iš paskos važiuos puolitrukas dviračiu. Kiek ilgai tas truks, dar nespėjama. Laukė žmo-nės gero iš kolchozų apie 25 metus, palaiks dar kitus 25 metus, kol bus suorganizuoti "agrogorodai". Taip vis orga-nizuojama, perorganizuojama ir vėl organizuojama. O iš vi-so to suorganizuojamas badas ir kapinės.

TOKIOS GATVĖS NĖRA

Prancūzijoje yra nedidelis miestukas, vardu Pierrefitte, bet dideliai raudona yra jo galva ir visa taryba. Ji nuta-rė draugo Stalino garbei jo vardu pavadinti vieną gatvę. Paštininkas Andre Dussec dabar grąžina visus laiškus nurodymams, kad tokios gat-vės nėra. Jis priklauso valsty-biniam paštui ir to miestuko galva negali nei jam įsakyti nei atleisti. "Pradėkite teis-mą!" — jis siūlo. O tai trūk-tų metus ir kitus. Kažin ar-tada jau reikėtų Stalino gat-vės?

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniko pristatome, vestuvėms, į namus, krikštynomis, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite:

BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS, Savininkas

220 E St., Tel. SO 8-3141, So. Boston, Mass.

Užsisakykite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausį toniką
Piknikams, Vestuvėms,
Krikštynomis ir Visokiems
Parengimams.
Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave., Islington, Mass.

Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-B

Demokratas Martin H. Kennedy išrinktas Čikagos mės-to galva antram terminui.

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATED OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917 authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES
Domestic yearly \$5.00
Domestic once per week yearly \$3.00
Foreign yearly \$5.50
Foreign once per week yearly \$3.50
Užsieny 1 kart savaitėje metams \$3.50
Užsieny 1 kart savaitėje metams \$3.50

166 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone: Redakcijai — SO 8-6808; Administracijai — SO 8-2680

Mirties sprendimas

Šiame krašte žmogų greičiau užmuša automobilis negu teismas. Amerikos teismai neskuba su mirties sprendimais: dar pajieško pateisinimų, jei tik gali. Jieškos pateisinimų motyvų ir teisėjas Irving R. Kaufmanas, sprendęs bolševikinių šnipų bylą. Tačiau skelbdamas sprendimą pareiškė, kad neranda jokio pateisinimo, nes nusikaltimas prašoka bet kokią žmogžudystę. Jo sprendimas buvo griežtas: mirties bausmė Julijui ir Eithelei Rosenbergams ir 30 metų kalėjimo Mortonui Sobelliui. Galimas daiktas, teisiamieji to nelaukė, prisimėnė Adolfą Hissą ir Gerhartą Eislerį. Pirmasis, kaip žinome, gavo visai nesunkią bausmę, o antrasis dar spėjo pasprukti. Kodėl tik Rosenbergams taip stipriai įkrista?

Nuteisti šnipai nusikalto dar karo metu, 1944/45 metais, išduodami Sovietų Rusijai atomines paslaptis. Įstatymas numato, kad ir civiliniai teismai tokiu atveju gali bausti mirtimi, užuot pritaikę 20 metų kalėjimo taikos metu. Bet tai yra tik teisinis pagrindas. Irving R. Kaufmanas vadovavosi dar kuo kitu. Jis nurodė, kad priešui išduotos paslaptys tokių ginklų, kuriais šiame krašte gali būti išžudyta masės žmonių. Tai ir prašoka bet kurią žmogžudystę. Pasigailėjimo čia nebuvo galima rasti. Dėlto pirmą kartą Amerikos istorijoje civilinis teismas pritaikė šnipams tokią sunkią bausmę, kuri yra tik karo teismų vartojama. Ar nesama čia kokio panašumo?

Karas dabar netaiko tik tai, karius, bet ir į civilinius gyventojus. Bolševikiniai diktatoriai yra jį paverė visuotiniu karu. Jie nesiskaito su jokiomis priemonėmis, net ir taikos metu, kad sugriautų ir sunaikintų kitą kurį kraštą. Tam jie turi savo agentų ir šnipų, kurie talkininkauja kruvinai Kremliaus rankai, išduodami savo kraštą ir žmones. Tarp jų gyvena ir kartu jiems prapultę rengia. Tokie nusikaltimai negali būti švelniu teismo sprendimu užglostomi. Dėlto teisėjas Irving R. Kaufmanas dar pastebėjo, kad Kongresas turėtų peržiūrėti baudų įstatymą ir taikos metui numatyti mirties sprendimą tiems, kurie vis dar knisį į valstybės saugumo paslaptis ir jas išdavinė priešams.

Bolševikinis priešas šiuo atveju yra daug griežtesnis. Sovietų Sąjungoje ir jos pavergtuose kraštuose niekada nesibaigia bylos net tariamiems šnipams.

K. Teof. P.

AKYS, KURIOS MATO IŠGANYTOJĄ

Maždaug prieš 15 metų, dar būdamas gimnazistu Lietuvoje, su dideliu įdomumu skaičiau "Mūsų Laikraštį" neilgą žinutę apie Bavariją, mažame Konnersreuth kaimelyje gyvenančią merginą, vadinamą Teresę Neumann, kuri turinti tas pačias žaizdas, kaip ir Kristus; beto reginti kenčiantį Išganytoją; o kas mane tada labiausiai domino, tai kad ji jau keletas metų nieko nevalgo ir negeria. Tačiau tada man nei į galvą neatėjo, kad kada nors man teks atsidurti net Bavarijoje ir pamatyti tą nuostabią merginą. Žiauri karo audra mane, kaip ir daugelį lietuvių, nubloškė kaip tik į Pietų Vokietiją, į Bavariją.

Vos tik baigėsi baisiausios karo dienos, tuoj pradėta Teresė masiškai lankyti; ypač ja domėjosi amerikiečiai kariai ir Vokietijon karo atblokšti užsieniečiai. Jie būriais iš visos Vokietijos važiuojo į tą nežymų, nuošalų Konnersreuth kaimelį pamatyti nepaprastų dalykų. Aš manau, kad ir ne vienas Amerikos lietuvių turėjo progos ten nuvažiuoti. Tačiau galbūt neturėjo progos ką daugiau išgirsti ar paskaityti apie šią stigmatizuojamą Teresę. Tad šia proga aš ir noriu gerbiamesiems skaitytojams bent trumpai papasakoti apie Teresės gyvenimą, jos kentėjimų istoriją. Apie ją būtų galima daug papasakoti. Vokiečių kalba yra parašytos net išsitos knygos. Vienas gydytojas, kuris ją tyrinėjo, parašė net du storus toms. Aš čia papasakosiu savo paties patirtus įspūdžius ją lankant. Didįjį Penktadienį, kada ji la-

biausiai kenčia ir mato visą Kristaus kančią. (Šiomet D. Penktadienį ji kančių neturėjo pirmą kartą per 25 metus).

Mažas Konnersreuth kaimelis yra pačiame Bavarijos krašte, netoli dabartinės Čekoslovakijos sienos. Ta sritis vadinasi Oberpfalz. Tai graži kalvuota apylinkė, nusėta mažais miškeliais. Pats Konnersreuth, kaip ir visi Bavarijos kaimai, yra panašūs į mažą Lietuvos bažnytkaimį: visi gyventojai gyvena vienoje vietoje, o ne taip, kaip Lietuvoje išsiskirstę į vienkiemus. Viduryje kaimo yra nemaža aikštelė. Prie pat jos ir stovi kuklus Neumannų namelis. Kitoj pusėj aikštelės yra bažnyčia, klebonija. Nors dar buvo tik 8 val. ryto, kai mes, lietuvių grupė iš Weiden autobusu įvažiuojame į Konnersreuth, tačiau jau prie namelio stovėjo keli šimtai žmonių. Ji keliais iš visų pusių rinkosi dar pėsčių ir važiuotų, kaip kad Lietuvoje į Alvisto atlaidus. Neilgai laukus iš Neumannų namo išėjo žilagalvis, senas vietos klebonas kun. Naber ir rimtai pareiškė: "Visi dabar pasišalina nuo šios vietos ir eina į bažnyčią. Teresė man vakar pasakė: "Aš nepageidauju, kad jie pas mane eitų tik dėl žingeidumo. Jei jie ateina pas mane, tai tegul eina tik dėl Išganytojo, kad pamatytų bent menką Jo kančių paveikslą ir iš to turėtų dvasinės naudos. Taigi, pirmiausia tegul jie ir eina pas Išganytoją į bažnyčią, o tik paskui pas mane. Kas to nedarys, negalės būti įleistas į Teresės kambarį". Minia nenoromis pradeda slinkti bažnyčios link. Mat, kiekvienas nori būti pirmas prie Teresės namo, kad galėtų ją pamatyti. Pamaldų metu bažnyčia pilna žmonių. Pats klebonas kun. Naber laiko D. Penktadienio pamaldas. Joms gi pasibaigus visi skuba laukan prie Teresės namo. Tačiau net nuostabu: aikštė pilna žmonių, tūkstantinės minios, daug ir

užjūrio svečių — karių. Visi spaudžiasi prie namo. Keliolika policininkų su stora, ilga virve stengiasi padaryti taką prie durų. Minia nekantrauja, nes keletas tūkstančių susirinkę, tada paskutiniams gali netekti pas Teresę įeiti. (Taip ir buvo: keletas šimtų neturėjo tos laimės). Atėjęs klebonas kun. Naber paskelbia, kad žmonės laikytusi tvarkos, klausytų policijos, nes kitaip niekas nebus įleistas. Pirmiausia įleidžiami kunigai ir vienuolės, paskui amerikiečiai kariai, o tik po to visi kiti. Mums, kunigams, tenka paprakaituoti, kol prasiveržiam prie namo durų pro didžiulę susispaudusią minią. Įėję pro duris pirmiausia sutokame prie laiptų Teresės tėvų. Tai jau gerokai senas, bet dar gana tvirtas žmogus. Jis davė nurodymą, jog turime iš lėto paskui vienas kitą laiptais lipinti į II aukštą. Čia užlipę radome prie atvirų kambario durų stovinčią senutę išdžiūvusiu veidu, Teresės motiną; o žvilgsnis, mestas pro atviras duris, tuoj pat pagavo kambario kampe lovą, o joje pusiau sėdinčią stigmatizuojamą Teresę. Vaizdas iš pirmo žvilgsnio sukrečiantis. Iš abiejų akių per abu skruostus ligi kaklo pasruvęs kraujas. Išskęstomis rankomis, lyg ką gelbėti pasiruošusi. Abiejų rankų žaizdos taip pat pasruvę kraujas. Akys pusiau praviros, bet nukreiptos daugiau žemyn. Galva apdengta balta skarele, per kurią prasisunkę kraujas iš galvos žaizdų. Taip pat ryškiai matosi kraujo dėmė baltiniuose iš krūtinės žaizdos, o taip pat ir iš plakimo žaizdų pečiuose. Teresė taip pat turi ir kojų žaizdas, bet jų mums neteko matyti, nes pridengtos patalais. Retkarčiais veido išraiška, dantų sukandimu ji išreiškia baisias kančias.

Šalia lovos stovi klebonas kun. Naber, kuris visuomet prižiūri tvarką, kai Teresę žmonės lanko. Iš jo gauname atminimui po

NESKLANDUMAI Š. ATLANTO PAKTO ORGANIZACIJOJE

Sovietų Rusijos agresija laikysena atžvilgiu kitų laisvų pasaulio tautų pagimdė Š. Atlanto pakto kaip savisaugos priemonę prieš tos agresijos grėsmę. Tos pačios Sovietų Sąjungos išaukta agresija Korėjoje pagreitino Š. Atlanto pakto principų įgyvendinimą — Europos armijos organizavimą. Tos armijos organizavimo darbas yra pradėtas: paskirtas vadas ir įkurtas štabas, gal bus jau ir kelios divizijos su ginklų rankoje.

Šiais laikais gynybos organizacija reikalinga ne tik šautuvo šiaip taip paruošto priešiui atremti, bet ir lanksčios ūkinės bei politinės organizacijos, ko dabartinėje Š. Atlanto pakto sistemoje trūksta. Todėl gynybos sistemos organizavimas iš pradinio taško beveik nepajuda.

Dabartinė Š. Atlanto pakto organizacija

Joje dabar žinomos dvi svarbiausios institucijos: Š. Atlanto Pakto Taryba, kurią sudaro 12-ka tų pakto pasirašiusių kraštų užsienių ministerių pavaduotojų; kita — Š. Atlanto pakto vyr. gynybos štabas, kurį sudaro jo vyr. vadas gen. Eisenhower'io asmenyje, eilę jo pavaduotojų bei pagelbininkų. Tai yra nuo-

Ten kiekvienas, kuris tik kiek įtariamas, nepageidaujamas, nušalintinas — kiekvienas apšaukiamas šnipu ir tuoju sunaikinamas. Tikrieji šnipai, jei tokių pasitaiko, likviduojami apie tai neskelbiant ir be propagandinio teismo.

Amerikoje ir patys žalingiausi šnipai dar turi teisę praeiti pro visus aukščiausius teismus, kol ateina iki elektros kėdės. Nebus taip greitai ir ją pasodinti ir Rosenbergai. Jiems dar yra vilties visokiomis apeliacijoms. Tačiau tokia viltimi neturėtų guostis dar nepagauti ir toliau po valstybę besiknįš šnipai ir bolševikiniai perversmininkai. Amerika vis labiau kietėja, nes diena iš dienos didėja pavojus jos saugumui ir šio krašto žmonių gyvybei.

L. Kn-va

latinė veikli institucija, kurios tiesioginis uždavinys organizuoti Europai ginti armiją. Nors su dideliais sunkumais, ji tai jau vykdo. Tačiau šio pakto ūkinėje ir politinėje srityje nieko nenuveikta.

Neveiklumo priežastys

Š. Atlanto Pakto Taryba turi nuolat veikti ir vieną po kitos problemas greitai spręsti, politinę ir ūkinę gynybos sritis konsoliduoti. Gi iki šiol ji neišėjo iš užburto rato ginčų, kurie vyksta įvairiose komitetuose ir pokumetuose. Tai labai sukomplikuoja ir uždelšia politinę ir ūkinę gynybos organizaciją. Ginčai tuose komitetuose pakto valstybės labiau išskiria negu suartina bendram Europos gynybos darbui. Svarbiausia, kad trūksta atsakingo autoriteto nutarimams priimti ir vieningo organo jiems vykdyti.

Už gynybos paruošimą atsakinga šio pakto Taryba. Bet ji veikia per šį pakto pasirašiusių kraštų užsienių ministerių pavaduotojus, kurie atstovauja ne Š. Atlanto pakto pasirašiusius kraštus, o tik jų užsienių ministerius. Jų priimti nutarimai komitetuose turi būti patvirtinti savo kraštų vyriausybių, ku-

rių užsienių ministerius jie atstovauja, kas, kaip parodė praktika, nelengvai pasiekama.

Pasiūlymai supaprastinti pakto organizaciją

Tokios padėties aki-vaizdoje atsirado jau praeitais metais rugsėjo mėn. balsų (Kanada) už Š. Atlanto pakto organizacijos supaprastinimą. Siūloma reorganizuoti Atlanto Pakto Tarybą ta prasme, kad joje būtų atstovaujami ne užsienių ministerių pavaduotojai, bet pačios šį pakto pasirašiusių kraštų vyriausybės. Darbo vieningumo ir pagreitinimo dėliai Kanada siūlo panaikinti dabartinius tris ministerių pavaduotojų komitetus, įkuriant vieną administracijos tarybą, kurioje būtų tiesiog atstovaujamos pakto kraštų vyriausybės. Visi svarbūs klausimai, kaip gynybos ir finansų būtų patiekiami Atlanto pakto atstovų tarybai ir joje svarstomi. Įgalinti vyriausybės atstovai būtų labiau atsakingi ir turėtų didesnę autoritetą. Be to, būtų pasiekta didesnio vieningumo ir lankstumo darbe. Dėl Atlanto pakto organizacijoje pakeitimų labiausiai priešinasi D. Britanija, kur iki šiol Londone posėdžiauja Atlanto Pakto Taryba. JAV ir kiti kraštai su pakeitimais pakto organizacijoje sutinka.

Ivykę pakeitimai

Faktinai pirmą kartą Atlanto pakto organizacijai jau yra įvykdyti pakeitimai. Svarbiausias — įsteigimas vyriausios gen. Dwight Eisenhower'io Armijos būstinės vietoje anksčiau planuojamų atskirų kraštų būstinių. Taip pat pirmą kartą Karo Produkcijos komitetas ir Tiekimo

Walter Reuter ketvirtą kartą iš eilės išrinktas auto pramonės darbininkų unijos pirmininku (U.A.W.).

KOMUNISTAI PASIRENGĘ SABOTAŽUI

Vašingtonas. — FBI direktorius J. Edgar Hoover praėjusį mėnesį yra padaręs visą eilę pranešimų Senato komisijai vidaus saugumo klausimais. Kaikurie iš jų, liečiantieji komunistų po-

J. Edgar Hoover nurodė, kad šiuo metu komu-

valdyba pakeista viena Gynybos Produkcijos valdyba, kuri vieną neša atsakomybę už apginklavimą.

Didžiausia Atlanto pakto mechanizme spraga, ekspertų nuomone, yra finansinėje srityje. Todėl pakeitimų projekte siūloma gynybos ir finansų komitetus įtraukti į vieną Gynybos Produkcijos Valdybą. Tokiu būdu centralizacijos keliu eina prie Atlanto pakto mechanizmo, kuris dabar nepatogus praktiškai ir veiklai, supaprastinimo.

J. L-kas.

nistų skaičius JAV iš 54,174 narių nukrito iki 43,217. Partija išmetė tuos narius, kuriuos bent kiek įtarė, kad gali būti neįstikimi. Dalis narių patys pasitraukė. Viskėlto komunistų partija yra dar stipri, gerai organizuota ir užsimaskavusi. Ji vengia save viešai parodyti išsišokimais, nes turi uždavinį gerai pasirengti sabotažo darbui. Stipriausi komunistų židiniai yra sudaryti stambesnės pramonės centruose, kaip New Yorko, Kalifornijos, Illinois, Michigano ir Pensilvanijos valstybėse. Spraudžiasi komunistai ir į kariuomenę. Kiekvienas komunistas yra pasirėngęs vykdyti sabotažo ir perversmo veiksmus, karui su Sovietų Rusija prasi-dėjus arba kitu kuriuo atveju, gavęs iš partijos įsakymą. Slaptoji jų veikla JAV yra pavojingesnė, negu vokiečių nacių ano karo metu.

paveikslėly su Teresės įrašytais žodžiais "Dievui pavestas" ir jos parašu. Dėl daugybės žmonių netenka ilgiau pasižiūrėti, bet iš lėto kažkokios rimties apimti išsilenkame iš kambario. Pasauliečiai gi teguona pamatyti tik pro jos lovą iš lėto praeidami, nes kitaip neįmanoma — visi juk nori pamatyti. Iš Teresės kambario išeina visi surimtę, net ir tie, kurie juokaudami ir abejingai buvo įję.

Dabar truputį žinių iš Teresės gyvenimo. Ji gimė 1898 m. balandžio 9 d. 1912 m. baigė mokyklą ir tarnavo pas kaimyną ūkininką, nes jos tėvas tebuvo siuvėjas. Ji ypatingai gerbė šv. Teresę Kūdį. Jėzaus, kurios paveikslėly įdavė savo tėvui 1914 m. išeinančiam į karą. 1918 m. kovo 10 d., sekmadienį Konnersreuth'e kyla gaisras. Gesinant gaisrą ji pajunta kažkokį skausmą, paraližuoja-ma ir turi atsigulti lovon. Spalių mėn. pradeda temti akys, o 1919 m. kovo mėn. ir visai apanka, be to apkursta, o vėliau nebegali nė kieto maisto priimti. Nuolat meldžiasi į pal. Kūd. Jėzaus Teresę. 1923 m. balandžio 23 d. staiga praregi. Dr. Seidl iš Waldsassen miesto labai nustemba. Ji tą malonę priskiria šv. Kūd. J. Teresei. 1925 m. gegužės 17 dieną (pal. Kūd. Jėzau Teresės šventąja paskelbimo dieną) ji turi pirmą regėjimą. Jo metu ji po 7 metų gulėjimo I kartą atsisėda. Atėjusiam klebonui ji sako: "Aš jau galiu sėdėti ir net eiti!" Pasakoja, jog mačiusi kažkokią nepaprastą šviesą, kuri ją apšvietė, kūnas pasidavęs lengvas. Ji išgirdusi klausimą: ar norinti būti sveika? Ji atsakiusi: kaip Dievas nori. Tada jai buvę pasakyta, jog ji gausianti daug kentėti ir tuo būdu išgelbėsianti daug sielų. Po to visa pranyko. 1925 m. rugsėjo 30 d. ji turi II regėjimą. Balsas sako, kad ji pasitiktų Dievu, nes ateis jai dar didesnių kančių, nors ji ir dabar atsikelti galinti.

Kūrybos PRIEDAS

Laureatas Antanas Vaičiulaitis

Lietuvių Rašytojų Draugijos premija, kuri yra buvusios valstybinės premijos simbolinė šaka, šiemet paskirta Antanui Vaičiulaičiui, naujosios mūsų literatūros puoselėtoji, formos meistrui už jo knygą „Italijos vaizdai“.

Iš paviršiaus kukli ši knygotė, bet sviri savo vidumi. Ji savo pradžia gavo, kai autorius, kaip mūsų pasiuntinys sekretorius prie Vatikano, gyveno Romoje.

Italijoje, neišsėmiamas meno aruodas, vilioja viso pasaulio menininkus. Senais laikais ten keliavo Goethe ir savo kūrybą apvaisino naujomis temomis. Traukė visų šalių romantikai, dainuodami ilgesio dainas apie amžiną grožį. Roma, genijų svajonių miestas, juos visus žavėjo. Ten kūrė Baironas, Shelly, Keats. Šie du pastarieji pačioje jaunystėje, vos palietę nuostabią giesmę savo lyras, ten ir atsigulė amžinajam poilsiui. Romoje dar tebėra kavinės, kur sėdėjo neramus Adomas Mickėvičius; fontanas, kuriame, vidurdienio karščio pagautas, maudėsi Gogolis, net užmiršęs savo fraką nusivilkti. Italijoje gyveno ir kūrė Maksim Gorki, Axel Munte, tas fantastas švedų gydytojas. Romoje šiais metais mirė ir Sinclair Lewis, kuris ilgus metus grožėjosi žydruoju Italijos dangum.

Ir mūsų rašytojas Antanas Vaičiulaitis savo viešnagę menininkų žemėje pavertė gražia dovana — „Italijos vaizdais“. Atsivežti tos žemės išpušiai į Ameriką brendo ir kartu pynėsi su gimtosios šalies ilgesiu. Šito ilgesio pagautas, jis ir tapė anuos paveikslus, kad per juos šviestų tėvynę ir spindėtų grožis. Savo knygelės įžangoje jis kreipiasi į tremtinį skaitytoją:

„Aš noriu, kad tau varge, liūdesy, atsisakyrimo padvelktų anie gaivūs pavasario vėjai, sklaidytų plaukus ir bent tai valandai primintų anas dienas, kuriose buvo pilna giedrių padangių, nepalaužiamų vilčių ir malonaus ilgesio savo žemei ir žmonėms, — bent vienai akimirkai sugrįžti į tuos laikus, kada mes buvome laisvės ir džiaugsmo vaikai“.

Išjungęs į pasaulio menininkų gretas, kurie keliavo į Italiją, Antanas Vaičiulaitis lietuviškos sielos virpesiais nuspalvino savo vaizdus. Ar jis keliauja per senąją Romą, ar leidžiasi tolyn į pietus, kur rūksta Vezuviujus, kur Capri sala, ar vėliau traukia į šiau-

rę, visur jis randa savo tėvynės aidą, girdi gimtųjų laukų šlamesį ir bitelės duzgenime prisimena tėviškės žydinčius sodus. Ilgesio daina tremtinio rauda prasiveria jo siela, kurdama išlaikytas grožio formas. Todėl ir šie kelinės aprašymai virsta žaidžiamomis novelėmis, kur žaidžiama fantazija, kur sakinytis ir vaizdas stilisto rankose virsta tvirta meno forma.

A. Vaičiulaitis į mūsų literatūrą atėjo gana anksti. 1926 m. jo pirmosios novelės pasirodė „Ateityje“ ir „Pavasaryje“. Iš namų jis atsinešė gilią lietuviškos sielos pajautimą ir tvirtą ryšį su gimtąja žeme. Kaip kūrėjas jis išaugo iš idealistinės pasaulėžiūros, kurios inspiratorius buvo prof. St. Salkauskis. Studijos jam praverė vakariečių literatūros gelmes, jos siekimus. Atsirėmęs į gimtąją žemę, jis pradėjo puoselėti savo formą, ieškodamas kuo gražesnių vaizdų. Realusis pasaulis, kurį vaizdavo pirmieji mūsų realistai, jo kūryboje pakyla į kitą plotmę ir sušvyti amžinojo grožio spinduliais. Jis yra estetas, auksakalys, kuriam rūpi iš turimos medžiagos nukalti kuogražiausias vaizdą. Todėl jį seniai ir pavadino naujuoju mūsų klasikui.

Išaugęs iš idealistinės pasaulėžiūros, jis davė ir savo vaizduojamiems žmonėms gilesnę idealistinę prasmę. Kaip senieji mūsų realistai daugiau pabrėžė žmogaus tamsiąsias puses, taip Vaičiulaitis trūšia prie šviesiojo žmogaus, jo sieloje raudamas daug grožio, tragikos, gilių ryšių su žeme, gamta, su mistiniu pasauliu. Todėl jo kūryboje ir nereikšmingas žmogelis, ir mažas vaibališkas turi savo gilėnę prasmę. Visas jo kūrybos pasaulis yra universalus, bet kartu ir giliai lietuviškas, nes jo siela jaučia tamprų ryšį su gimtąja žeme.

Laureatas yra išleidęs šias knygas: Vakarų sargo namelį (1931); Vidudienis kaimo smuklėje (1933); Valentina (1936) laimėjusi Sakalo premiją; Mūsų mažoji sesuo (1937); Pelkių takas (1939, laimėjusi Ukmergės miesto visuomenės premiją); Kur bazužė samanota (1947); Nuo Sirakūzų iki šiaurės eilinio (1938).

Norėdamas praturtinti mūsų literatūrą svetimų tautų autoriais, jis yra vertęs nemažą prancūzų autorių: Milasius — poemos, Miguel Manara; Mauris — Sielų svėrikas; Mauriac — Jėzaus gyvenimas, Jean de La Brete — Mano dėdė ir mano klebonas, Whitmano ir kit. autorių. Pasakutinis vertimas yra Nello Vian — Sv. Antanas Paduvietis. Visi vertimai taip pat pasižymi savo stiliumi, kalbos grožiu ir sklandumu.

Kritikoje taip pat A. Vaičiulaitis išvarė nemažą vagą. Yra recenzavęs daugelį lietuviškų kūrinių, parašęs studiją apie realizmą ir naturalizmą lietuvių literatūroje.

A. Vaičiulaitis gimė 1906 m. prie Vilkaviškio, mokslininkas Kaune ir Prancūzijoje. Savo laiku dėstė literatūrą Kau-no universitete, buvo „Ateities“, paskui Elitos redaktoriaus, o 1939 m. išvyko į diplomatinę tarnybą. Dabar gyvena Scrantone, kur profesoriauja universitete ir redaguoja „Aidus“.

Antano Vaičiulaičio įnašas į mūsų literatūrą yra nemažas. Tegu šioji premija laureatą paskatina naujiems darbams, naujai kūrybai, kuri dar labiau iškeltų mūsų literatūros vertę ir grožį.

A. Dziūnas

Knygos jaunajam skaitytojui

GABIJA

Lietuviškoji spauda ir knyga skubėjo pas vyresnius, nuosalyje palikdama jaunimą, kuris visada mėgo ir mėgsta skaityti. Ir šie vaikučiai ir ugletė stvėrėsi svetimos lektūros, tuo pačiu pasisavindami ir svetimus mums papročius bei dvasią. Praeitais metais pas jaunuosius skaitytojus atėjo „Eglutė“, suteikdama daug džiaugsmo. Tačiau jos nepakako.

Šita spraga užpildyti pradėjo „Gabijs“ leidykla. Ji pradėjo išstati seriją knygelių vaikams, apskritai jaunimui. Norėdama jaunąjį skaitytoją kartu sujungti su mūsų klasikais, jos pirmąsias knygas kaip tik ir sudaro jų raštai. Praeitą savaitę jau pasirodė Vinco Pietario „Lapės pasaka“ su dail. P. Osmolskio iliustracijomis. Toliau išeis: Lazdynų Pelėdos „Motulė paviliojo“, Motiejus Valančiaus „Vaikų knygelė“ ir Vinco Krėvės „Milžinkapis“. Taip pat bus leidžiama Vaižganto, Zemaitės, Šatrijos Raganos ir kitų lietuvių rašytojų raštai, mūsų dailininkų iliustruoti.

Šiais metais išleistas knygas atskirai perkant kainuos \$3, užsiprenumeruojant \$2. „Gabijs“ kviečia visus jaunimo knygų bičiulius į talką. Prenumeratą siųsti adresu: Gabija, 340 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Kūrybos sukaktys

Šiemet sueina kūrybinio darbo sukaktys: 25 metai Jono Aisio — Aleksandravičiaus ir 30 metų Stasio Santvaro. 1926 metais „Ateitis“ išspausdino pirmąjį Jono Aleksandravičiaus eilėraščių — „Gegutėlė“. Plačiau J. A. pasireiškė „Piūvyje“. Stasio Santvaro pirmąjį eilėraščių išspausdino 1921 m. rugpjūčio mėn. Lietuvos dienraščio priedas — „Sekojo Diena“, kurią redagavo F. Kirša. 1923 m. pasirodė pirmoji S. S. knyga — „Saulytė“, o 1924 — pirmas poezijos rinkinys — „Saulėtekio maldos“.

ŠIENPJJOVIŲ DAINA

Gausk, skambėk, mūsų sesių liūdnoji daina,
Ten, kur pieva žalia, tarp tirštų pradangių,
Kur vingriuoja lėtai į marias mėlyna
Seimena tarp sodybų, žiedų ir rugių.

Uzdainuokit skardžiai pabary, šienpjoviai,
Kai rasa sužerės ant žolių, dobilių!
Tu į aušrą, broliu, su dalgiu išėjai
Pasitikti dienos tarp tų girių aukštų.

Liepos grėbliu ašai kvapnų sieną daučiau
Ir šaukiau trilenau su pilkais vieversiais.
Aš už gegę miške kukavau daug gražiau —
Tik išgirk ir tikėk dainos žodžiais garsiais.

Mano žeme graudi, kelki aušrai vartus:
Šienpjoviai tau budės su daina ir dalgiu.
Sužvilgėk, pažvangėk aušroje, tu aštrus
Plieno dalgi! Jau ten saulė tekant regiu.

A. VAICULAITIS

KULTŪRINĖ KRONIKA

■ Literatūros žurnalas, redaguojamas Stepo Zobarsko, leidžiamas Gabijos, bus pavadintas leidyklos vardu — Gabija. Žurnalas išeis keturis kartus per metus.

■ Dr. Jonas Balys išleidia savo surinktus ir sutvarkytus tautosakos darbus, pavadindamas juos bendru vardu „Lobynas“. Iš viso bus du tomeliai, pirmame tilps „Dvasios ir žmonės“, antrame — „Liaudies magija ir medicina“. Leidžiama prenumeratos būdu.

■ Dainų šventei rengiamasi su visu atsidėjimu. Ji įvyks gegužės 7 d. New Yorke. Šalia dainų bus parodyti ir tautiniai šokiai.

■ Dail. Kazimieras Varnelis baigia naujai statomai lietuvių bažnyčiai Clevelande vitražus — spalvotus langus.

■ Dail. Jonas Rimša, neseniai apdovanotas Bolivijos vyriausybės aukščiausiu ordinu, greitai laiku vyks į Madridą, kur mano surengti savo darbų parodą. Vėliau atvažiuos ir į Ameriką.

■ Dail. Telesforas Valius dalyvauja Kanados apžvalginėje parodoje, kuri vyksta kovobalandžio mėnesiais. Į parodą priėmė vieno dailininko tik du darbus. T. Valius išstatė „Laidotuvių ciklą“ (keturi pa-

veiksmai, apjungti vienais rėmais) ir „Bodeno ežeras“.

■ V. Simaičio „Devyni broliai ir sesuo Elenytė“ jaunimo teatras suvaidino Chicagoje kovo 31 d.

■ S. Pilkos 3-jų veiksmų komediją „Žemės rojus“ suvaidino meno mėgėjų grupė Toronte kovo 17 d.

■ Dainavos ansamblis Chicagoje gegužės 8 d. stato K. Velickos „Nemunas žydi“. Režisuoja pats autorius. Dainom vadovauja Stepas Sodeika.

■ Dr. A. Salys, dirbęs Pennsylvanijos Universiteto slavistikos ir baltistikos katedroje, pakeltas į asso. profesorius. Tuo pakėlimu prof. Salys gauna nuolatinę profesūros vietą.

■ K. Čibiro — Verax visą eilę straipsnių apie Lietuvą išleido Uragvajuje Montevideo dienraštyje „El Dia“.

■ Prof. Z. Ivinskis ir Dr. K. Matulaitis planuoja leisti Lietuvos istorijos dokumentus, rastus Vatikano archyve.

■ Dail. Mikas Šileikis dalyvavo Chicagoje bendroje All-Ilinois Society of the Fine Art parodoje, kuri uždaryta kovo mėn. pabaigoje.

■ Dr. Frikas Meieris, Lietuvos atstovas Brazilijoje, išleido dvi informacines knygas portugalų kalba apie Lietuvą. Pirmoji: O Baltico, išleista visų trijų Pabaltijo valstybių pasiuntinių lėšomis, supažindina su Pabaltijo valstybių praeitimi ir klaukia dabartimi. Antroji — Lituanica Ilustrada — patiekia daug iliustracijų ir informacinės medžiagos. Ją redagavo Brazilijos poetė Rachel Portella — Audenis ir Petras Babickas.

■ Lietuvių Sąjunga Brazilijoje nuo kovo 1 d. išleido tris lietuvių pradžios mokyklas. Šalia valdžios nustatytų dalykų dėstoma ir lietuvių kalba.

■ Gražinos Tulaukaitės eilėraščių rinkinys „Po svetimu dangum“, leidžiamas Ventos leidyklos Vokietijoje, jau surinktas.

■ Antano Vaičiulaičio „Valentinės“ romanas leidžiamas antra laida Vokietijoje, Ventos leidykloje. Romanas jau surinktas.

■ Dr. K. Ambrozaitis, „Ateities“ redaktorius, išleis jubiliejinį numerį, iš savo pareigų pasitraukė.

■ Konsulo A. Polišaio pastangomis Sao Paulyje nuo 1940 m. leidžiamas informacinis biuletenis, pradžioje lietuvių, o dabar portugalų kalba.

■ Išraiškos šokių baletininkės L. Grigaliūnaitės ir A. Valskaitės Chicagoje atidarė ritminės gimnastikos ir modernaus šokio studiją.

POETĄ MARGALĮ PRISIMINUS

(Iš senų užmirštų knygų)

Šiemet kovo 24 d. suėjo 30 metų, kaip mirė poetas Margalis — kun. Juozas Snapštys. Šitas vardas jau beveik užmirštas mūsų literatūroje. Mokykliniuose vadovėliuose nebesutinkame jo eilių.

Štai prieš akis man guli „Mūsų dirva“ — vadovėlis pradžios mokyklom ir pirmom gimnazijos klasioms, išspausdintas Kaune 1907 metais. Kokie tai seni laikai! Ir patys žodžiai ir paveikslai dvelkia jau nepažįstama dvasia. Šitoje knygoje Margalis savo eilėm groja beveik pirmu smuiku. Tiesa, jis visur užleidžia vietą Maironiui, kuris yra tų laikų poezijos tikras koncertmeisteris. Užleidžia ir Jakštui, nes ir jo smuikas kur kas darniau skamba, negu Margolio. Bet savo tematika jis yra kur kas įvairesnis, negu Maironis ir Jakštas.

Margolio gyvenimas — kaimo parapijos klebono gyvenimas. Apsupta gamtos ir paprastų žmonių jis pragyveno visą amžių. Kažkoks panašumas į Donelaitį — gamtos ir žmogaus darbų dainių. Tas pats realus žvilgsnis į visą gyvenimą. Kai Margalis bendralaikiai poetai vedė romantiškas gaidas, kai žavėjosi praeitimi ir skambiais šūkais kvietė visus darban, Margalis tiesiog realisto teptuku piešia gamtą. Kur jis mėgina užgauti patrijotines stygas, ten tuoj nuslysta jo ranka ir visai gaidoje pasiklysta. Ir jam kaip Donelaičiui — metų laikai sudaro pagrindinius apmatų, rėmus, į kuriuos jis stato kitus gamtos paveikslus, žmonių darbus, ypatinga meile pavaizduodamas gyvūniją, paukštelių. Jis pats buvo tartum paukštis nuo visų atskilęs savo paprastumu, pats giedodavo savo giesmelę kaip išmanė. Todėl ir savo rinkinį, išleistą 1900 metais, jis pavadino „Volungės“ vardu. Šita volungė yra jis pats — dainius Margalis. Būdamas realistas, jis nuėjo ir prie pasakėčių, kurios su gamtos aprašymais ir buvo spausdinamos anų metų mokyklų vadovėliuose, dabar jau visai užmirštuose.

Maža parapija jam leido iš arti pažinti žmones ir suprasti jų troškimus. Jis pamatė, kad vaikai neturi nieko skaityti. Ir prabilo šitoje gamtos volungė anieks jaunesiems skaitytojams ta pačia paprasta gaida. Vaikams prirašė nemažai. Tai buvo senų laikų pati pirmoji deklamacija pirmuose skyriuose, tai buvo tartum laiptai, kurie vedė aukščiau — prie Maironio skambių ir ugninių giesmių.

Savo forma jis yra toli atsilikęs ir nuo maestro Maironio ir nuo Jakšto. Tikros poezijos retai kur randame, daugiausia tai paprasti aprašymai, tiesa nuotaikei ir tokie nesudėtingi, kad kiekvienas galėjo lengvai pasisavinti. Kai kur jis pagauna ir gražiu posmu:

Nupliko jau visi laukai,
Vanduo vagas ant kalno graužia
Upeliai, upės, ežerai
Žiemos nukaltą tiltą laužia.
Linksmi šaipydamos gamta
Per sapną regi metų rytą,
Apdrungo oras ir nušvito,
Saulutė juokiasi karšta...

Šitokiais vaizdais jis piešia pavasarį. Gaila, kad tokių viršūnių jo poezijoje nedaug.

Į literatūrą atėjo kaip ir daugelis to meto žmonių, vedami didelės tėvynės meilės, noro puoselėti raštiją, visai nežūrėdami, ar kokie laurai juos dabins. Jis reikšėsi gana gyvai: Tėvynės Sarge, Zinycioje, Vilniaus Žiniose, Viltėje. Iš šios laiko perspektyvos, jis jau dingsta laiko dulkėse, nes nei savo forma, nei turiniu net ne bandė prilygti tuomet pirmaujančioms poetams, nekurdamas didesnių poetinių vertybių ir pasilikdamas kaip nedidelis žiedas Maironio papėdėje. Tačiau anuose metuose jis suteikė daug malonumo savo paprastumu, savo gamtos pavaizdavimu, savo kuklia giesmele turtino skurdžių mūsų literatūrą, giedodamas kaip paprasta volungė, po kurios ateina tikrasis giesmininkas — vieversėlis, Margalis — kun. J. Snapštys gimė 1877 m. III. 17. Klebonavo Zemačiuose ir Aukštaičiuose, mirė 1921. III. 24.

P. J.

Rašytojų kalendorius

BALANDŽIO MEN.

4 balandžio 1763 m. Kuni-giškiuose Južintų valsč. gimė poetas **Jurgis Baltrušaitis**, didesnę savo gyvenimo dalį rašęs rusiškai, išvertęs daugelį autorių į rusų kalbą, buvęs mūsų ministeris Maskvoje, vėliau Paryžiuje. Po pirmo d. karo pradėjo rašyti ir lietuviškai, išleido „Ašarų vainiką“, ir po mirties išėjo jo poezijos rinktinė, „Poezijos ir šventės“, kur yra 11 dalykėlių: 3 giesmės ir 8 dainos. Mirė 1833. IV. 11. Kamajuos.

Zinomiausi jo kūriniai: Pul-kim ant kelių — giesmė, ir Artoji kalba.

5 balandžio 1832 m. Jurbarko vals. gimė **Antanas Giedraitis** — Giedrius — produktus vaikų literatūros kūrėjas, „Varpo“ bendradarbis, „Vil-leidės“ „Ziburėlių“, tremtyje „Saulutė“.

15 balandžio 1933. Kaune mirė poetas **Petras Karuza** (gimė 1908. V. 8. Skotijoje). Pasireiškė su dideliu talentu, išleido vieną eilėraščių rinkinį „Giesmės apie daiktus ir žmones“.

21 balandžio 1876 m. gimė prelatas **Jurgis Narajauskas**, Dantės „Dieviškosios komedijos“ vertėjas į lietuvių kalbą. Mirė 1943. I. 27. Telšiuose.

23 balandžio 1906 m. mirė **Povilas Višinskis**, „Ūkininko“, vus vaikų literatūros kūrėjas, „Varpo“ bendradarbis, „Vil-leidės“ „Ziburėlių“, tremtyje „Saulutė“.

Didžioji literatūros šventė ir premijos įteikimas

Chicago Rašytojų Klubo pastangomis ir rūpesčiu didžioji literatūros šventė įvyks Chicagoje balandžio 15 d. Lindbloom aukšt. mokyklos salėje. Ten bus įteikta Rašytojų Draugijos premija Antanui Vaičiulaičiui. Šventėje dalyvauja Rašytojų Draugijos pirmininkas — J. Aistis ir

tremties laureatai — Bern. Brazdžionis, F. Kirša, Jurgis Jankus. Po iškilmingo akto, visi laureatai paskaitys savo kūrybos.

Ta pačia proga įvyks ir rašytojų draugijos suvažiavimas. Jis prasidės balandžio 14 d., šeštadienį, ir truks iki sekundienio pogrėčio.

KIEK KAINUOJA DIDŽIŲJŲ DAILININKŲ KŪRINIAI

Laikas negailestingai sugražia žmogaus darbus ir jo veikalus. Tik didžiųjų kūrėjų, genijų darbai atsilaiko prieš laiko dulkes ir, priešingai, niekada nenustodami savo grožio, šviečia ir žavi visus po daugelio metų. Tų genijų meno kūriniai yra pačios brangiausios pasaulio "prekės", kurias tegali įsigyti patys didieji tūzai, bankininkai, ar muziejai, išsilavę visus kasos stalčius. Juo dailininkas garsesnis, juo seniau jis gyveno ir mažiau paliko kūrinių, juo ir paveikslų kainos tvirtesnės. Šitos kainos nežino jokių nederliaus metų ir karų, priešingai, nuolat kyla ne vienu ar dešimčia dolerių, bet šimtais tūkstančių. Ypač kainas smarkiai pakėlė Amerika, kada ji panorė savo muziejuose turėti nors po vieną didžiųjų meistrų darbą.

Tūkstančiai už vieną kvadratinį colį

Nacionalinėje Meno Galerijoje Washingtono kabo Giovanni Bellini paveikslas — "Jauno vyro portretas raudoname dugne". Jo dydis 10¼ ant 12½ colių. Už jį Andrew W. Mellon sumokėjo 280,000 dolerių, vadinas po 2,185 dolerius už kvadratinį colį. Kuris kitas žmogaus darbas gali tūkstančiais birėti iš vieno colio?

Australijoje, Melbourne Nacionalinėje Galerijoje yra Jan van Eyck viena madona. Šio paveikslas vienas kvadratinis colis kainuoja 4,761 dolerį.

Luvro muziejuje Paryžiuje kabo Leonardo da Vinčio "Mona Lisa", kuriuos muziejus tikrai neatiduotų už visus Versalio karališkus rūmus.

Augustas III, Saksonijos karalius, Rafaelio "Sikstino Madona" nupirko už dvylia statinaičių aukso. Kada jam atvežė paveikslą, jis pašoko iš sosto ir sušuko: "Padarykite galeriją didžiajam Rafaeliui". Šis paveikslas buvo vėliau patalpintas Dreseno galerijoje, iš kurios dabar rusai išgabeno į Maskvą. Ir jeigu ši Madona galėtų grįžti į Vakarų, tai jai negailėtų nei dvidešimt keturių statinaičių aukso.

1696 metais Amsterdame buvo parduotas už 62 guldenus vienas Jan Vermeer pa-

veikslas "Dailininkas savo studijoje". 1881 m. už jį buvo sumokėta jau 8,500 frankų Paryžiaus aukcijoje. Dabar jis yra nupirktas už 250,000 dolerių Nacionalinei Meno Galerijai Washingtone.

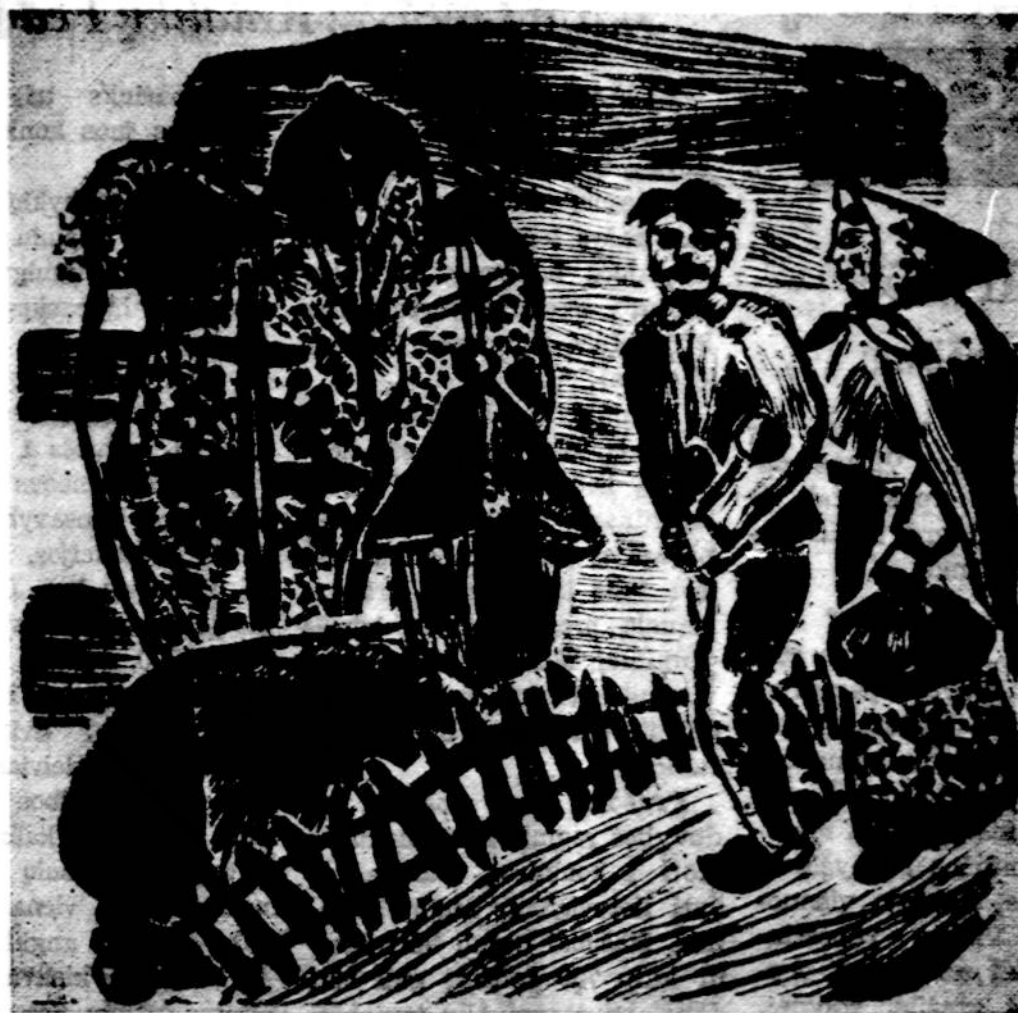
Dailininkų atlyginimai

Iš tų didelių skaičių, atrodytų, kad visi dailininkai turėtų gyventi kaip inkstai taukuose, atseit, doleriais pasikreikę. Tačiau beveik visus dailininkus lydi skurdas, jų kūrinių nenori pirkti pradžioje. Kai jie išgarsėja, o tai atsitinka dažnai jiems mirus, tada pasipelno ne dailininkai, bet meno pirkkliai. Buvo tokių dailininkų, kurie neturėjo duonos, mirė iš skurdo, o jų kūriniai šlandieną laužia turtuoliams bankininkams dantis savo aukštomis kainomis. Bet buvo ir tokių, kurie ir savo laiku gaudavo nemažą pinigėlių. Iš dabartinių dailininkų, pasidariusių turtuoliu, reikia paminėti Piccaso. Jis tačiau pučia į komunistinę dūdelę ir mano, kad bolševikai jo turto neatimtų.

Už savo kūrybą didieji dailininkai, kurie seniau dirbo karalių dvaruose ar prie popiežiaus, buvo nemažai atlyginti. Bet ir tai tebuvo tik pragyvenimo sumos. Rafaelis už savo paveikslą — Šventas Jurgis su slibinu, kuris dabar yra Washingtono Nacionalinėje Galerijoje, — gavo iš Urbano kunigaikščio 100 dukatų — (apie 2000 dol.). Dabar šio paveikslas kainą 745,500 dolerių.

Michelangelo už Sikstinos koplyčios išdekoravimą gavo apie 56,000 dolerių. Tai buvo atlyginimas už ketverius sunkiausio darbo metus, kada jis piešė gulėdamas ant nugaros koplyčios lubas. Tačiau pats Michelangelo gyveno gana skurdžiai, nes jo giminės, brolio vaikai, gana sumaniai mokėjo sunaudoti visus jo pinigėlius.

Vokiečių skulptorius Rimen-schneideris, buvęs Wuerzburgo burmistras ir šalia to piaustęs iš medžio statulas ir daktarus, už garsųjį "Kristaus kraujo" altorių Rothenburgo o. T. bažnyčiai gavo tik 10 talerių. Tai buvo padeigtos tik pervežimo išlaidos. Jis kaip burmistras, tu-

PAULIUS AUGIUS

I ZEMAIČŲ KALVARIJĄ

Florencijos Medici archyvai

Prof. Ivinskis, versdamas Vatikaną ir Jėzuitų archyvus Romoje, rado daugelį dokumentų, kurie veda į Medici archyvą Florencijoje. Profesorius nustatė, kad ten turi būti svarbių dokumentų iš

rėjo veltui aukoti savo gražiausią darbą.

Laiko bėgyje išauga didieji dailininkai ir jų kūriniai įgauna didelę vertę. Todėl nemaža biznierių ir kitų turtuolių, kurie turi šokią tokią meno uoselę, dažnai sukiojasi po visas parodas, ypač Paryžiuje, kur dailininkų knibždėte knibžda, ir stebi, kaip kyla nauji talentai, kaip juos vertina spauda ir meno kritikai. Ir štai jie nuperka keletą darbėlių ir krauna į sandėlius. Paskui, po kelių metų, kai išskyla šis dailininkas, už tuos paveikslus jie gauna šimteriopai ir daugiau. Paryžiuje yra tokių meno pirklių, kurie turi ir savo parodos salionus ir pasirenka gabius dailininkus. Jiems yra interesas, kaip nors padaryti gabų dailininką garsenybe. Nesigaili pinigų nei reklamai nei spaudai. Ir taip jie iškelia naujus žmones, žinoma, dailininkui numeddami nedidelius skatikus, bet į savo sąskaitas bankuose įrašydami milžiniškas sumas. A. Vg.

mūsų istorijos ir pasiryžo artimiausiu laiku su šiais archyvais susipažinti pačioje Florencijoje.

Medici giminė savo karjerą pradėjo apsikrauti tvarkydama bankus, ir savo dukteris išleisdami už svetimų šalių kunigaikščių, jie susigiminiavo ir palaikė glaudų ryšį su daugeliu kraštų. Su Lietuvos didikais jie nemaža korespondavo. Kai šv. Kazimierą kanonizavo, tuoj Medici giminė įsigijo jo didžiulę relikviją, kuri dabar tebėra jų giminės kapuose, relikvijų skyriuje, labai gražiai papuošta. Taip pat Medici užsakytas Carlo Dolce nutapė išpopuliarėjusį šventąjo paveikslą, kuris dabar kabo Pitti galerijoje.

Kaip kartais sekasi rašytojui

Laimė nusišypsavo amerikiečių rašytojui William Faulkner'ui. Praeitais metais jis gavo Nobelio premiją — 31,000 dolerių. Lietuviškas priežodis sako, kad jau duoda, tai ir drypteli. Kovo 6 d. jis gavo Amerikos tautinė premiją už beletristiką. Jam įteiktas aukso medalis, pinigų suma neminima, bet milijoniniai tiražai bus tikra šienapiūtė. Rašytojas pasigarsino, kad paremsias Mississippi's mokyklų statymą.

Amerikoniška Tragedija

Vienoje pasirodė trijuose tomuose Theodoro Dreiserio "Amerikoniška Tragedija". Šis veikalas priklauso prie svarbiausios amerikiečių 20 amžiaus literatūros, nors ir yra stiprioje anglų romanų įtakoje, bet turi savo išvystytą formą, stiprią kompoziciją, socialines, psichologines problemas. Austrijoje ši nauja laida eina su dideliu pasisekimu. "Amer. Tragedija" buvo išversta ir į lietuvių kalbą.

Dailininkė Moses

Garsioji Amerikos senutė dailininkė Moses šiomet eina 91 metus. Sulaukusi ir tokio gražaus amžiaus, ji negalvoja apie poilsį. Kūrybingai nusi-teikusi ir toliau piešia. New Yorke kovo 15 d. atidaroma jos darbų paroda, kuri vėliau, apie balandžio 15, bus perkelta į Minneapolis. Reikia pastebėti, kad ši senutė dailininkė nėra lankiusi jokios meno mokyklos, pradėjo piešti visai nesenai, norėdama įvairinti savo senatvės dienas. Piešė taip, kaip ji suprato, kaip matė savo mažo miestelio gatvėse ir gamtoje. Kartą įstatė savo darbus viename lange, kad kas nors nupirktų ir tuo jai sudarytų geresnės

PAULIUS AUGIUS

Naujojoje mūsų grafikoje Paulius Augius užima vieną iš svarbiausių vietų. Jis pasireiškė tuo pačiu metu, kaip ir jo draugai grafikai: V. Petravičius, V. Ratas, T. Valius, t. y. baigdamas Kauno meno mokyklą (1935).

Kiek anksčiau mūsų jaunieji dailininkai, norėdami pagilinti ir pagyvinti mūsų meną atsiboti nuo nuobodaus realizmo, buvo įkūrę savo būrelius: "Ars" ir "Forma". Šių būrelių tikslas buvo grįžti į lietuvių liaudies meną, pasisavinti jo tradicijas ir sujungti ją su moderninio meno laimėjimais. Šiame sąjūdyje ir brendo dailininkas — grafikas Paulius Augius. Iš vienos pusės jis remiasi mūsų senąja liaudies grafika, ypač pamėgdamas jos dekoratyvumą, iš kitos pusės panaudojo ir modernizmą.

Tematikos jis pasijieškojo mūsų klasikinėje literatūroje, sukurdamas menišką kaikiurių Zemaitės apsakymėlių iliustracijas. Šalia to jis grįžo į senus Zemaitės laikus, į samanotas trobes, kryžius — į tą melancholišką nuotaiką ir ją pavaizdavo atskiruose kūrinuose. Tremtyje jis iliustravo "Eglę žalčių karalienę", sukurdamas daugiau kaip 100 paveikslų.

Formoje jis yra nuosaikus juodų ir baltų dėmių dėstytojas. Neįsako lengvos linijos, nes jis kalba ne linija, bet bendru išsidėstymu, vidine nuotaika. Jo žmonės, namai, lyg kokie ornamentai, išsidėsto paveiksle gilia prasme. Medžiai virsta tartum simbolinės ryškystės; apsunę, susitūpę namai prisipildo senovės nuotaikos; žmonės gauna net tragišką išraišką.

P. Augius gimė 1909 m. Zemaičių Kalvarijoje. Meną studijavo Kaune ir Paryžiuje. Nuo 1940-41 m. buvo Kauno M. Mokyklos ir Vilniaus Dailės Akademijos dėstytojas. Nuo 1935 m. dalyvavo visose lietuvių dailininkų parodose Lietuvoje ir užsienyje, grafikos parodoje Čekoslovakijoje, 1937 Paryžiaus Meno ir Technikos parodoje, kur gavo garbės diplomą, 1937-1938 Art Institute of Chicago parodoje ir visoje eilėje parodų tremtyje. 1938 m. Kauno parodoje gavo pirmąją premiją už grafikos darbus. Jo kūriniai yra ir meno muziejuje Chicagoje, kur dabar ir gyvena. A. D.

pragyvenimo sąlygas. Atsiti-ko taip, kad tuos paveikslus pamatė vienas meno kritikas ir didžiai nustebė. Juos nupir-ko už nemažus pinigus ir se-nutę padarė dailininke garse-nybe.

Rūpinasi kalbos gryninimu

Vokietijos literatūros laik-raščiai paskutiniu metu įniko nagrinėti kalbos problemas. Sunku pasakyti, ar šis pasi-reiškimas kartais neturi anos hitlerinės tendencijos, kuri šiuoete išsilaivė svetimos kilmės žodžius iš vokiečių kalbos. Strapsniuose visur pabrėžia-ma, kad kalba turi būti gy-vesnė ir švaresnė, atsisakanti nudėvėtų formų. Daug dėme-tio skiriama profesijų kal-boms: medikams, teisinin-kams, kurie yra linke į sunkų stilių ir suabstraktinimą.

Modernusis menas Sovietų Sąjungoje

Modernizmas Sovietų sąjun-goje yra visur uždraustas. Valdžia su bizūnu pristojus prie dailininkų reikalauja, kad jie pieštų realistiniame stiliu-

je ir nepasiduotų — "išgle-busiai Vakarų dvasiai". Ta-čiau pačioje Maskvoje yra Moderninio Vakarų Meno ga-lerija, kurios, deja, niekas vie-šai niekada neatidaro. Šitoje galerijoje yra Renoir, Van Gogh, Toulouse — Lautrec, Matisse ir kitų modernistų darbai. Jie į Rusiją pateko prieš 1914 metus, per priva-čios meno kolekcionierius. Dą-bar premjero Stalino pažem-ti "degeneruotų kosmopolitiz-mu" jie yra kietai uždaryti ir niekam nerodomi.

T. S. Eliot "Cocktail Party"

Neseniai pasirodžiusi T. S. Eliot drama "Cocktail Party" nukeliavo į Vokietiją. Duessel-dorfo dramos teatras, kuris visada pasižymėjo aukšta teatro meno kultūra, šį naują T. S. Eliot veikalą statė su didele baime: ar pasiseks, ar nenušvilps publika. Tačiau premjera sukėlė begalinių ovacijų audrą, kurią Duessel-dorfo teatras senai bebuvo pergyvenęs. Didis poeto vei-kalas tapo pačiu didžiausiu teatro pasisekimu.

SUGRĮŽK Į SORENTĄ

ANTANAS VAICIULAITIS

(Iš premijuotos jo knygos "Italijos vaizdai")

DIENA vos švito, kai nubudau Kapucinų viešbutyje, kadaise buvusio vienuolyno mūruose, kurie stovėjo prisišliję prie uolų viršum Amalfio.

Lauke buvo gaivu ir jauna. Kalnai kėlės iš nakties ramybės. Jūra, plati ir neaprepiama, tyvuliavo priešais mane. Žvejai triūsė apie valtis. Mieste buvo girdėti vienas kitas balsas.

Buvo tai valanda, kada žemė pažadinama iš miego, skaišti, galybės ir naujo augimo pilna.

Aš atsiveikinau su kalnais, jūra, miestu ir su tomis gėlėmis, kurios tokios baltos suklestėjo, tirštais žiedais aplipusios šakos ir visu savo puošnumu atsi-grežusios į naują rytą ir į ramius, neapmatomus vandenis.

Sudie jums, uolų šlaitai, ir tau, žiede, saulei bei marioms išsproges. Sudie jums, Ravello katedros liū-tai, ir aukštos pušys, kurių lėto ošimo vakar klausiausi. Sudie, Paestumo šventyklos, kurios anoj įlan-kos pusėj, neregimaj tolybėj, neriatės iš rytmečio rūkų. Jūs iš amžių ramybės žvelgiate į naują dieną savo tauriomis kolonomis ir akmenimis, kuriuos su-nešė senųjų graikų rankos.

Laikas nuo laiko pajūryje girdėti pokšėjimai, lyg kas akmenis skaldytų. Tai saulės medžiotojai. Jie sė-dėjo ant jūros kranto, ant uolų ar ant akmeninių tvorų ir laukė putpelių. Per plačius vandenį jos le-

čia į savo gimtą šalį, kur mažytės bėginėjo po avių ir dobilų laukus. Iš tolo jos mato šiuos uolinius krantus, ir jų širdis suplaka džiaugsmu. Jos priskrenda žeme ir tupia išlėtis, tada trinkelia šūvis, ir paukš-tės, plasnėjusios į šiaurės kraštą, į savo tėviškes, nukrenta ant akmenų.

Žiūrėdamas į šiuos šaudytojus, atsiminiau kitą paukščių medžiotoją.

Poetas Shelley įkvėptais žodžiais dainavo apie vy-turėlį: "Is vaivorinio debesio neregėsi krentant to-kių šviesių lašų, kaip kad iš tavęs pasilieja dainelių liūtis..." Nuo ryto ligi vakaro, tėviškių pūdyne ser-gėdamas kaimenę, klausiaus to skaidraus trilenimo. Vyturėlis buvo mūsų širdies paukštis, pilkas kaip mūsų dienos, kuklus ir toks iš mūsų dirvonų grumsto išaugęs.

Vienas italas man pasakojosi, kaip jis medžiojo vyturėlius. Išgirdęs čirnamt, jis atkreipdavo veidrodį prieš saulę. Vyturis, apžavėtas spindulio, leisdavos žemyn ir žemyn, vis čiulbėdamas. Iš savo mėlynos aukštumos jis atėrendavo ligi žmogaus, ligi to aki-nančio žerėjimo, ir čia jis žūdavo. Taip vieną dieną tasai italas užmušė trisdešimt vyturių.

Kelias tarpais bėga pačiu jūros krantu, o tarpais suka gilyn į alvų ir vynnmedžių sodus ir laukus. Pas-kui vėl grįžta prie tylių, saulės nužertų vandenų šį mėlyną gegužės rytmetį. Prie Scaricatorės nusikrei-piam nuo jūros ir kopiam į kalvas, aukštyn ir aukš-tyn, kol nuo pačios viršūnės išvystam amžino pava-sario ir amžinai žaliuojančių sodų žemę — Sorento lygumą. Kur tik akys regi, visur čia vėslu, žalia ir jauna. Medžiai, krūmai ir gėlės auga tiršti, čia pat brandindami pumpurą ir nokindami vaisių.

Oras pilnas kvėpėjimo. Jauti pavasarinį gaivumą.

juodos žemės derlių, augimą ir tokią skaisčią žiedų varšą. Visa tai jauti tokiame pilnume ir veržlume, kad ilgesingas nerimas drumsčiasi tavyje ir susilieja į vieną švelnų pavasarinį dvelkimą su šiais citrinų so-dais, medžiais, žiedais ir žmonių triūsu.

Dar anksti rytą įvažiuom į Sorentą, dainų, mu-zikos ir paveikslų išgarsintą miestą.

Ant aukšto jūros kranto sėdėjau ir laukiau, Saulu-tė kilo ir pamazėle blaškė rytmečio vėsumą. Prie manęs priėjo italas ir pasakojosi apie savo miestą, apie žmonių darbus, apie jūrą ir Kaprio salą. Jis kalbėjo apie didįjį šios vietos poetą Torquato Tasso ir nuvedė į jo gimtąjį namą. Eidami, aikštėje sutikom ilgą našlaičių vartinę. Mažyčiai, visi baltai ap-rengti, gretomis po du jie trėpleno jūros krantu, vie-nuoliu lydimi. Gaivūs vėjai plazdeno jų ilgus drabu-žėlius tenai, ant aukšto jūros kranto, prie anos mūri-nės sienos, už kurios uola staigiai puola ligi pat vil-nių.

Torquato Tasso namo jau nėra. Jo vietoje stovi naujas. Išliko tik tas kambarys, kur poetas gimė. Tai apytamsė vieta, kurios viduryje matai apvalų stalą, o aplinkui keletą kėdžių. Pro duris iš lauko prasiver-žia šviesos ruožai ir prieblando atspindinai ant baldų ir aslos, lygiai kaip anuose flamandų meistrių pa-veiksluose, kur tylūs spinduliai košiasi pro storus stiklus į ramią namų kertele.

Vėliau nuėjom į dirbtuvę, kur iš medžio ištekina ar sukala visokių daiktų.

Žiūrėdamas tų dirbinių, aš galvojau apie tave, ma-žas kūdikį, kurį palikau tėviškes žemėj ir gimtojoj pievoje.

Aš tau aną giedrų gegužės rytą išrinkau atminimų dėžę ir tariau sau: sugrįšiu namo ir ją įdusiu į ta-

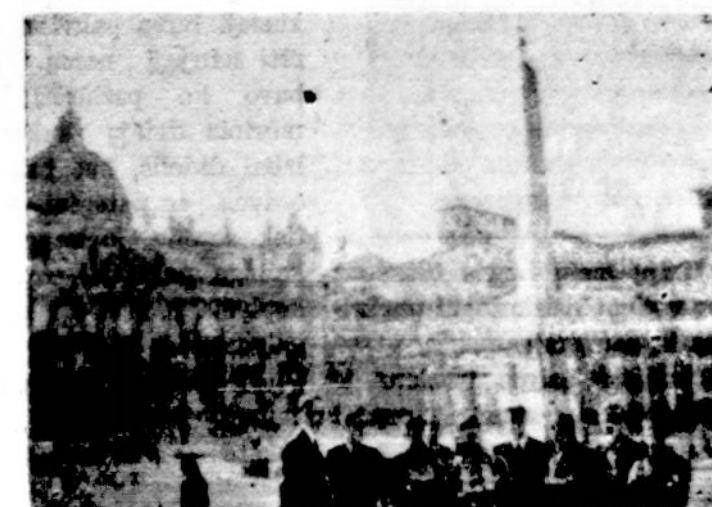
vo smulkias rankutes.

Nepaprasta buvo toji dėžė: kai ją atidarai, ji su-skamba ir iš lėto groja "Torna a Sorento". Tamso-koj dirbtuvėj liejasi giedri ir ilgesinga melodija, o savininko žmona, graži ir pilna moteriškė, įsiremus į šonus, dainuoja, pagal taktą kypuliuodama. Ji dai-nuoja seną saulės, marių ir žydinčių sodų dainą — "Sugrįžk į Sorentą".

Tolimų atminimų ir tėviškes laukų mergaitė! To-ji dovanų dėželė tau niekada nebuvo parvežta ir ta saulės krašto melodija nebuvo tau sudainuota.

Kai aš išgirstu šią pietų krašto dainą, man iš skaus-mo sudreba širdis.

Aš noriu grįžti į Sorentą, paimti į rankas aną at-minimų dėžę, ir nešti ją per amžino pavasario sodus ir per švelnų citrinų kvėpėjimą kol prieisiu prie tė-viškės vartų ir prie tavęs mažos, kurios taip anksti netekau.

Lietuviai Sv. Petro aikštėje, Romoje

Amerikos Lietuvių ŽIDINIUIOSE

WORCESTERIO ŽINIOS

Naujas Aušros Vartų parapijos laimėjimas

● Ignas Gutautis, aktorius iš Pittsburgh'o persikėlė į Clevelandą. Clevelandas džiaugiasi susilaukęs naujos teatro pajėgos.

● Kun. Jonas Sitavičius mirė kovo 25 d. Brooklyne šv. Marijos ligoninėje. Amerikon buvo atvykęs prieš 20 metų. Nuo 1933 m. darbuosio Brooklyne ir kitose New Yorko dalyse. Lietuvoje dirbęs Kauno arkivyskupijos kūrijoje ir buvęs "Pavasario" suaugusiųjų gimnazijos direktoriumi.

● Liet. žurnalistas balandžio 1 d. nutarė Brooklyne steigti savo skyrių. Susirinkimas įvyko Angeli Karalienės parapijos salėje. Valdymo išrinkti S. Urbonas, A. Gražiūnas, Naujokaitis, J. Petrėnas ir A. Šalčius.

● Juozas Bičiūnas, Tabor farmų savininkas, neseniai grįžo iš pietinių valstybių, kur turėjo trumpas atostogas.

● Adelė Smailytė, menininkė - skulptorius ir Philadelphia visumėnės veikėja, — buvusi apie 10 metų 20-tos katalikų susivienijimo kuopos sekretorė — buvo susirgusi.

● Prof. Pranas Jucaitis, lietuvis chemijos daktaras, yra Gannon College, Erie, Pa., chemijos profesorius asistentas ir Amerikos Chemijos Draugijos narys. Nuo 1950 m. rudens kolegijos prezidentas jį paskyrė prie chemijos tyrimų Defense Department.

Mirė Juozas Gerulis (Worcesteryje, Mass.), vyras Teofilės Gerulienės, buvusios Vyčio Centro protokolo raštininkės. Laidojamas balandžio 9 d. (pirmadienį) 9 val. Pamaldos bus šv. Kazimiero parapijoje.

● Kun. Dabašinskas, žymus lietuvių visuomenės veikėjas, neseniai atvyko iš Europos.

● Leonardas Šimutis balandžio 1 d. Amerikos katalikų Vyrų Tarybos suvažiavime Washington'e išrinktas tos gausingos vyrų federacijos direktorių tarybos trims metams. Suvažiavime vienam svarbiui posėdžiui pirmininkavo žurnalistas Stasys Pieža.

Trijų metų Lewis Glossom, jo motinai nelaimingai parkritus ir netekus sąmonės, užpylė jai ant galvos vandens ir nubėgo kaimynams pranešti (Atlanta, Ga.).

Atvelykio dieną (balandžio 1) 3 val. po pietų Aušros Vartų parapijos žmonės gausiai rinkosi prie bažnyčios. Tarytum Velykų pirmąją dieną susirinko žmonių apie 1000. Jie laukia savo ganytojo, Jo Ekscelecijos vysk. J. Wright, kuris turi atvykti naujų vienuolyno namų pašventinti. Paskirtu laiku atvyksta. Jį sutinka parapijos klebonas kun. K. Vasys.

Pašventinimo apeigos

Apsitaisęs liturginiais rūbais, parapijos kunigų ir svečių kunigų lydimas, parapijiečių sveikinamas, Jo Ekscelecija vyksta pašventinti vienuolyno. Prie naujų vienuolyno namų jį sutinka Jėzaus Nukryžiuotojo Seserų Kongregacijos vienuolės, kurių tarpe yra ir generalinė Kongregacijos motina Ligorijs, atvykusi į šias iškilmes iš Brocktono. Pašventintas kiekvienas namo kambarys ir atskirai koplytėlė, kuri jau visai įrengta. Vietos dienraščio Worcester Telegraph korespondentas nufotografavo J. E. Vyskupą, atliekant šventinimo apeigas ir prie vienuolyno sutinkant.

Pamaldos bažnyčioje

Po pašventinimo apeigų, Jo Ekscelecija atvyksta į bažnyčią. Parapijos choras, vargonininko V. Burdolio vadovaujamas, sveikina garbingą svečią Ecce Sacerdos Magnus giesmės garsais.

Savo žodyje Jo Ekscelecija kalbėjo apie vienuolių seselių pašaukimo svarbą. Pažymėjo, kad reikia prašyti Dievą, kad pašauktų naujų darbininkų. Ragino parapijiečius seseles visokeriopai remti ir tėvus savo dukreles, jei jos išgirs savo širdyje Dievo šaukimą, leisti stoti į vienuolių eiles.

Dievui padėkoti ir paprašyti naujos palaimos lietuviškai kalbamam rožančiui. Rožančių su visa bažnyčia atkalba kun. kleb. K. Vasys. Su dideliu dvasios pakilimu bažnyčia giedojė šventas Dievą ir Garbinkime šv. Sakramentą. Palaiminimą suteikė pats Vyskupas. Celebruojančiam vyskupui asistavo kun. Pr. Juras, kun. J. Švagždys, kun. P. Juraitis ir vietos kunigai.

Ganytojas sveikinasi su tikinčiais

Po pamaldų Ganytojas maloniai sutiko valandėlę pabūti su parapijiečiais bažnyčios salėje. Su kiekvienu pasisveikino, vis malonų žodžių pasakodamas. Be to, J. Ekscelecija apžiūrėjo lietuviškų margučių parodėlę, kuri šios iškilmės proga buvo surengta.

Naujų vienuolyno namų lankymas

Išlydėjęs vyskupą, susirinkusieji buvo pakviesti apžiūrėti naująjį namą. Iš tikro buvo ko pažiūrėti! Namai mūrinis dviejų aukštų. Ne labai didelis, bet pakankamai erdvus ir patogiai sutalpinti tiek seselių, kiek jų bus reikalinga parapijai. Apačioje — koplyčia, svečių kambarys, valgomoji, virtuvė ir kiti kasdieniniam gyvenimui reikalingi kambariai. Antrame aukšte — visi kiti kambariai,

kurie reikalingi uždarą seselių gyvenimui. Viskas padaryta gerai apgalvotai ir praktiškai. Tai yra tikrai parapijos laimėjimas.

Kieno tai nuopelnas?

Toj vietoj, kur šiandien stovi Aušros Vartų parapijos bažnyčia ir jo pastatai, prieš 25 metus buvo tik akmenų tas kalnas, į kurį net gero tako nebuvo. Šiandien čia matome gražią mūrinę bažnyčią ir kleboniją, bei naujo vienuolyno namą. Viskas rūpestingai ir gražiai užlaikoma. Ap linkui puošia gražūs žolynai. Iš abiejų pusių išvestos plačios gatvės.

Visa tai padaryta aukomis, kurias sudėjo parapijiečiai, nebūdami kokie turtuokai, bet daugiausiai paprasti darbininkai. Ir ne taip jau daug jų šiandieninė parapija turi: tik apie du tūkstančius sielų. Nesunku iš to suprasti, kiek parapijiečiai parodė tikėjimo ir pasiaukojimo.

Ir geriausių parapijiečių reikia įtraukti į darbą, juos suinteresuoti. Tam reikia darbštus, sumanus ir tvirtos valios vadovų. Tokių yra šios parapijos klebonas kun. K. Vasys. Atėjęs į šią parapiją prieš dvidešimt metų kun. K. Vasys rado tik įpusėtą bažnyčios sienas ir arti pusantro šimto tūkstančių dolerių skolų. Nežiūrint to laiko — depresijos, kun. K. Vasys ėmėsi darbo su dideliu atsidėjimu ir parapijiečiais ir jį dar labiau įtraukė. Dėlto šiandien ir matome tokius gražius jo ir jo parapijiečių bendro darbo vaisius.

Mūsų seselės

Aušros Vartų parapijoje dirba Jėzaus Nukryžiuotojo Seserų Kongregacijos vienuolės. Ši kongregacija įsteigė 1925 metais Elmhurst'e, Pa. Nuo 1945 metų kongregacijos centras yra Brocktone, Mass. Svarbiausi kongregacijos uždariniai yra senelių, bei našlaičių globa ir vaikučių katechizacija. Pereitais metais ši kongregacija šventė 25 metų jubiliejų. Visos seselės gražiai kalba lietuviškai ir rūpinasi, kad ir vaikučiai tą kalbą pamiltų.

Pirmosios mūsų naujojo namo gyventojos yra trys: vyresnioji sesuo Dolorosa, sesuo

\$700 Premijos moksleiviams

skiria Lietuvių Katalikų Federacija

ALF yra paskelbusi ypatingą katalikišką akcijos konkursą, kuriame pradžios ir aukštesnių mokyklų moksleiviai rašys temą "Kodėl aš didžiojo būsimo JAV kataliko". Premijų vertė siekia \$700 JAV taupymo ląkstais (bonais).

Pirmą sykį ALK Federacija praveda tokį nepaprastą konkursą lietuvių tarpe. Prel. J. Balkūnas, klebonas lietuvių parapijos Maspeth, N. Y., sako: "Šis konkursas yra geriausia proga lietuvių kilmės jaunimui. Mes kviečiame visus jaunus katalikus parašyti, kodėl jie didžiojo būsimo katalikai".

Prašome visas mokyklų vadovybes raginti savo mokinius stoti į konkursą. Galima rašyti lietuvių ar anglų kalbomis. Rašiniai negali būti ilgesni kaip 750 žodžių; gali būti daug trumpesni. Jie turi būti mašinėlė arba aiškiai plunksna rašyti vienoje ląksto pusėje. Konkurse dalyvauti gali visi lietuvių (pilnai ar iš dalies) kilmės moksleiviai, kurie lanko pradžios ar aukštesnės, katalikiškas ar viešas, mokyklas JAV-se.

1. Katalikiškų mokyklų moksleiviai įteikia savo rašinius vedėjams ar vedėjams,

kurie parinks tris geriausius ir pasiųs juos konkurso vedėjui.

2. Viešų mokyklų moksleiviai įteikia rašinius parapijos seselėms ar kunigams, kurie pasirašys ir pasiųs juos konkurso vedėjui.

3. Visi rašiniai turi būti pasiųsti konkurso vedėjui prieš 1951 m. gegužės 1 d.

4. Rašiniai nebūs gražinti — jie tampa nuosavybe Lietuvių R. K. Federacijos.

5. Premijos bus JAV taupymo ląkstais (bonais), kurių vertė \$700.

6. Bus keturios lygios premijų grupės: dvi pradžios mokyklų moksleiviams, viena už lietuvių kalbos rašinį ir antra už anglų kalbos rašinį; ir dvi aukštesnių mokyklų moksleiviams, viena už lietuvišką, kita už anglišką rašinį.

7. Premijos kiekvienai iš tų keturių grupių yra sekančios:

1-ma dovana \$100 JAV taupymo ląkstas.

2-ra dovana \$50 JAV taupymo ląkstas.

3-čia dovana \$25 JAV taupymo ląkstas.

Paštu pasiųskite visus rašinius adresu: P. P. Činikas, MIC., Katalikiškos Akcijos Raštų Konkurso vedėjas, 2334 S. Oakley Ave., Chicago 8. Ill.

Tremtinių suvažiavimas New Yorke

Rytinių JAV valstybių tremtinių suvažiavimas įvyks š. m. balandžio mėn. 15 d. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyn 11, N. Y. Suvažiavimas prasidės 10 val. baigsis vakare.

I suvažiavimą kiekviena vietovė gali siųsti po 2 atstovus, o didesnės tremtinių kolonijos — dar po 1 nuo kiekvieno tremtinių 100. Kiekviena vietovė, kurioje yra bent vienas kitas tremtinys, turėtų būti taip pat atstovaujama.

Suvažiavimą išvokarsė ryšio ar nakvynės reikalais atstovai prašomi susisiekti per kun. V. Pikturną — 213 So. 4th Street, Brooklyn 11, N.Y.; tel. S. T. 22086.

I suvažiavimo vietą iš geležinkelio ar autobusų stočių vykti požeminio susisiekimo sistema ir pasiekti BMT Canarsie, kitaip dar vadinamą 14 St. linija. Šią liniją vyksti ligi Bedford Ave. (Brooklyne). Čia išlipus, pėsčiomis į suvažiavimo vietą galima nu-

Natalija ir sesuo Elzbieta. Sesuo Dolorosa yra jubiliejaus, nes priklauso šiai kongregacijai nuo pat jos įsikūrimo pradžios.

P. K.

TAUPIOJI VIRĖJA

Jau atspausdinta naujausia, visų moterų — namų šeimininkių seniai laukiama virimo knyga

"Taupioji Virėja", kurią paruošė p. H. Mačiulytė - Daugirdienė.

Šioje knygoje rasite naujausios mokslo žinias apie žmogaus maistą ir maisto gaminimą.

"Taupioji Virėja" moko, kaip sveikai, skaniai ir greitai maistą pagaminti.

"Taupioji Virėja" patiekia 300 įvairių valgių gamtinimo receptų, daugumoj pačios autorės išbandytų.

"Taupioji Virėja" rasime, kaip pasigaminti mūsų mėgiamus lietuviškus valgius. Taip pat joje rasime žinių ir

apie pačius naujausius šių dienų kulinarijos (virimo mokslo) laimėjimus.

"Taupioji Virėja" yra būtina reikalinga visoms šeiminiškėms, kurios rūpinasi sava ir savo šeimos sveikata. Sveikas ir skanus valgis su taupio mūsų sveikatą ir pinigų!

"Taupioji Virėja" ateina visoms į pagalbą.

"Taupioji Virėja" plastika įrišta. Atidarius knygą, ji neužsiverčia. Tai šeiminiškėms sudaro didelį parankumą. Knygos kaina \$2.00.

Užsakymus siųskite:

DARBININKAS
366 W. Broadway,
So. Boston 27, Mass.

BROCKTONO ŽINIOS

Paminėtas Vyskupas Valančius

Brocktono A.L.K. Federacijos skyrius, kuriam pirmininkauja Jonas Kumpa, š. m. balandžio 8 d. surengė vysk. Motiejaus Valančiaus 150 m. minėjimą. Minėjimas, gražiai sutapęs su "Gerojo ganytojo", sekmadieniu, buvo atidarytas klebono kun. Pr. Strakauskio. Klebonas pasidžiaugė, kad susirinko gana gausus būrys žmonių prisiminti tą didįjį Lietuvos vyskupą, kuriam teko gyventi ir dirbti sunkiais caro okupacijos laikais, kai buvo draudžiama lietuviams spauda ir persekiojama Lietuvoje Katalikų Bažnyčia. Tai buvo laikai, daug kuo panašūs į dabartinius. Tik tai sumanus, taktingas ir veiklus vyskupas, koks buvo žemaitis Motiejus Valančius, galėjo tais laikais toje sunkioje kovoje ištverti ir daug gero padaryti Lietuvai ir Katalikų Bažnyčiai.

Toliau apie vysk. Motiejų Valančių kalbėjęs S. Sužiedėlis priminė pradžioje senąją Lietuvos valstybę, kuri tik ką buvo visa Rusijos užgrobeta, kai gimė tas žymus vyskupas, kokių Lietuva mažai yra turėjusi. Prelegentas papasakojo apie jį kaip ganytoją, lietuvių tautos blaivintoją, švietėją, rašytoją ir kovotoją su rusais dėl tikėjimo ir lietuviybės.

Po paskaitos kleb. kun. Pr. Strakauskas kvietė visus susirinkti ir paraginti kitus atvykti gegužės mėn. pradžioje, kai bus minima sukaikis popiežiaus Leono XIII enciklikos "Rerum Novarum". Paskaitą sutiko skaityti kun. K. Mažutis iš So. Bostono.

● Ateinanti sekmadienį, balandžio mėn. 15 d., 9:45 val. Šv. Roko parapijos bažnyčioje bus kun. Ed. Svioklos primicijos. Kun. Ed. Sviokla yra brocktoniškas.

—m.

SIDZIKAUSKAS HARTFORDE

Hartford, Conn.

Šeštadienį, kovo 31 d. p.p. Sidzikauskai atvyko į Hartfordą. Pas p.p. Stankevičius svečiams buvo surengtas priėmimo pobūvis. Svečius priėmė p. Stankevičienė. Vaisėse dalyvavo p.p. Tysliavai, W. M. Chase, p.p. Mončiūnai, p.p. Guntuliai, prel. J. Ambotas, p. Gižienė, p.p. Janukevičiai, p. Palubinskas, p. Grozulenė ir Miniukienė - Dvarionaitė.

Ponai Sidzikauskai čia rado keletą pažįstamųjų senųjų ir naujųjų lietuvių. Visi pakilioje nuotaikoje nuosirdžiai pasikalbėjo. Pasikalbėjimuose dalyvavo prelatas Jonas Ambotas, p. Stankevičienė šauniai svečius pavaišino. Iš pasikalbėjimo lietuviškais reikalais visiems pasiliko malonus įspūdis.

Prakalbos

Sekmadienį, bal. 1 d. klubo auditorijoje kalbėjo p. J. Tysliava ir p. V. Sidzikauskas. J. Tysliava kalbėjo apie amerikiečių lietuvių darbą Lietuvos išlaisvinimui.

P. V. Sidzikauskas kalbėjo

apie tarptautinę politiką, pateikdamas trumpą jos apžvalgą ir žinių iš anapus geležinės uždangos, pasaulio lietuvių bendruomenės įkūrimo reikalą. Klausytojų prisirinko kuone pilna klubo auditorija. Sidzikauskai paviešėjo Hartforde pas p.p. Stankevičius ir p.p. Mančiūnus, sekmadienį vakare išvyko į Waterbury.

Koncertas

Sekmadienį, bal. 15 d. klubo auditorijoje įvyksta meniškas koncertas. Programoje dalyvauja žymi Amerikietė dainininkė p-lė Florence Korsakaitė, pianistas Alg. Kačanauskas ir humoristas p. V. Zukauskas. Garbės svečiais šiame koncerte be prelato Jono Amboto bus kiti žymieji menininkai ir muzikai. Šie menininkai pirmu kartu pasirodys Hartforde lietuvių scenoje. Gegužės pabaigoje rengiama statyti linksma komediją p. A. Gustaičio "Šilkiniai Pančiai". Šio spektaklio pastatymu rūpinosi artistė p. Januškevičienė. "D" Rep. MC

Taupioji VIRĖJA

ŠACHMATAI

—veda K. Merkis—

□ Tautvaiša nugalėjo Michelsoną Chicago pirmenybėse, tačiau partija su Turiansky tebėra nebaigta. Tautvaiša joje turi 2 pėstininkų viršaus. Tautvaiša beliko vienintelis be pralaimėjimo šiose pirmenybėse, kiti turi po 1 ar daugiau pralaimėjimų. Chicago meistris Poschel pralaimėjo Dahlbohmiui, bet Tautvaiša atsiliko sužaistų partijų skaičiumi. Padėtis: Poschel 8-1, Dahlstrom 7-3, Michelson 7-4, Dahlbohm 6-1, Tautvaiša 5½-½ (1).

□ Chicago Grandis įveikė Chess & Checker Club 5-1. Grandis iškovojo naują ir gražų laimėjimą. Pasekmės: Tautvaiša - Dahlstrom ½-½, Antanaitis - Silverman ½-½, o J. Kaunas, Karpuska, Zujus ir Kozeniauskas laimėjo po visą tašką.

Grandis lygos rungtynėse turi dabar 5 laimėjimus ir 1 pralaimėjimą.

□ Massachusetts pirmenybės, kurios prasideda balandžio 12 d. Boston City Club'e, įrašyti skėma, Merkis ir Ke-

turakis. Žaidžiama bus ketvirtadieniais 7:30 v. v.

□ B klasės Massachusetts pirmenybės įrašyti Starinskas, Karosas ir Vilutis.

Žaidimo vieta: Cambridge "Y". Laikas: kas penktadienis, pradedant balandžio 13 d. 7:30 val. v.

□ Australija - JAV rungtynės, kaip rašo The Chess Correspondent Arlauskas (Au) įveikė Weiss (JAV) 1½-½. Arlauskas žaidė už Australiją 4-toj lentoj.

□ New Yorko Marshall Chess Club turnyrą laimėjo Larry Evans 4-1, Dr. Fine 4-1, Dr. E. Lasker 3½-1½.

□ JAV pirmenybės prasidės liepos 28 d. New Yorke. Į jas bus sukviešta keliolika žymiausių Amerikos meistrių. Tai paskutinės JAV pirmenybės kvietimo būdu. Tolėsniės p-bėsė reikės įsivalifikuoti.

□ Botvinnik - Bronstein Maskovoje sužaidė dešimt partijų dėl pasaulio pirmenybių. Padėtis: 5-4 Botvinnik naudai, o paskutinė nutraukta lygioj padėty.

PAIEŠKOJIMAI

Alicevičiūtė, Stasė, iš Aino-rių km., Kupreliškių par., Bir-žų ap.

Barzdaitytė, Anelė, lankėsi Gustaičių km., Veiverių vl., Marijampolės ap.

Beiga, Pranas. Bizowski, Charles, buvęs Vokietijoje kaip Amerikos kariuomenės kapitonas.

Boguševičiūtė (Boguszewicz) - Mackevičienė, Janina, gyvenusi Kaune.

Chovicz - Jacevičiūtė, Stasė. Dankšytė, Ona, iš Surgučio km., Marijampolės ap., Sasnavos par.

Grajauskas, Juozas, tarnavęs Amerikos kariuomenėje.

Kanapka, Kazimieras, iš Sitkaviznos km., Bėcailių p., gyvenęs Kalvarijoje ir vaikai Aldutė, Edvardas, Jonas ir Marytė.

Lavinskaitė, Ona, iš Pustapėdžių km., Vilkaviškio vl.

Misevičius - Misiūnas, Jonas, iš Šunkiškių km., Skrebotiškių vl., Panevėžio ap.

Peslikas, Antanas, iš Bikiūnų km., Anykščių vl.

Pronauskas, Pranas ir Teo-

doras, iš Uogiškių km., Viekšnių vl., gyvenę Daubiškių dva-

re. Puskunigytė, Genė, iš Skriaudžių m., Marijampolės apskr.

Ratkevičienė, žmona Augusto Ratkevičiaus.

Ratkevičiūtė, Veronika, iš Daukšų km., Krinčino vl., Bir-žų apskr.

Rinkevičiūtės, Ieva, Mariu-ka ir kitos, dukterys Vinco Rinkevičiaus, kilusios iš Marijampolės apskr.

Savaniauskas, Stasys. Siaurutis, Matijošius, iš Patuniškių km., Alvitio vl., Vilkaviškio apskr.

Stiklakis, Stanislovas ir se-serys Julė ir Juzė, iš Marijampolės m.

Sulinskaitė, Ona, duktė Motiejiaus.

Ukanytė, Ona, iš Viekšnių vl., Mažeikių ap.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsilipti į:

Consulate General of Lithuania

41 West 82nd Street

New York 24, N. Y.

Charles McClusky, Castleton, N. Y., sulaukęs 100 metų, gauna dovanų pypkę iš savo proanūkės.

PRAŠO DARBO IR BUTO GARANTIJŲ

Stankevičius, Gracijonas, gimęs Radviliškyje, 1921 m. Adresas: Reg. Lager, Memingen/Berg, Germany, U. S. Zone.

Vaitkus, Jonas, gimęs 1901 m.; Sofija, (žmona) gim. 1907 m.; Algirdas (sūnus), gim. 1935 m.; Gražina (duktė), 1938 m.; Gediminas (sūnus), gimęs 1940 m. Adresas: IRO DP Lager, (13b) Bad-Aibling, Germany, U. S. Zone.

Esertas, Richardas, gimęs 1927 m.; Ema, gimusi 1931 m. Adresas: (24) Vorderwick 4/38, Neustadt i/Holstein, Germany, British Zone.

Petkevičienė, Matilda, gimusi 1904 m. Petkevičius, Jonas (sūnus), gimęs 1937 m.

Adresas: Neustadt/Holstein am Wicksberg, Block 8, Nord zimmer 28, Germany, British Zone.

Ujedinovas, Borisas, gimęs 1885 m., specialybė arklinių kystė. Adresas: (13b) W. C. C. Altersheim, Berchtesgaden, Postfach 34, Germany, U. S. Zone.

Terminas, Stasys, gimęs 1925 m. Adresas: (23) DP Camp, Osnabruck - Evesburg, Germany, British Zone.

Ramonas, Andrius, gimęs 1918 m., kalvis. Adresas: IRO Technische Schule, (14b) Lindich b. Hechingen (Wurt.), Germany, French Zone.

Vackonis, Pranas, gim. 1909

m. (23) Wehnen Lager, Post Ofen, Oldenburg i/O Germany, British Zone.

Tarvydas, Juozas, gim. 1925 m. 4204 Labor Serv. Company Lagarde Kaserne, Bamberg, Germany, U. S. Zone.

Petkevičienė, Matilda gim. 1904 m. Petkevičius, Jonas gim. 1937 m. (sūnus) Block 8 Nord zimmer 28 Neustadt/Holstein am Wicksberg Germany, British Zone.

Kyljajavas, Emilis, gimęs 1909 m. ūkininkas; Elze gim. 1913 m.; Alfredas gim. 1936 m.; Ida gim. 1938 m.; Arturas gim. 1942 m.; Nina gim. 1947 m.; Marta, gim. 1948 m.; Viktoras gim. 1950 m. Augustdorf b. Detmold Block 47, Zimm. 2. Germany, British Zone.

● Leonas Bajorūnas, Essen-Kray seniūnijos seniūnas, rašo: "Essen - Kary Lietuvių Tautinė Bendruomenė siūnčia gerb. BALF-ui nuosirdžiausią padėką už suteiktą mums maisto pašalpą. Mums džiugu, kad broliai ir sesės užjūriečiai nepamiršta mūsų vargšų, benamių. Tegul Dievas laimina Jus ir Jūsų darbo vaisius!"

● Marija Pečiulaitienė, Kalubė, Post Plon, rašo: "Labai nuosirdžiai dėkojame už gautas BALF dovanas. Labai džiaugiamės tomis dovanomis, nes dabar juk viskas eina bran-gyn ir pragyventi labai sunku".

Darbininkui reikia tiek atly-ginti, kad galėtų save ir savo seimą išlaikyti. PIJUS XI

Prieš mums dabar, kaip kitados ne kartą Bažnyčios istorijoje, stovi supagonėjęs pasaulis. PIJUS XI

AUTOMATIC LAUNDRY

Namie skalbti neapsimoka. Atneškite baltinius mums ir kai bematant išskalbsime gerai ir pigiai. South Boston, Mass. 396 W. Broadway, Lietuvis Charles J. Kay, sav.

CHARLES SPORTSWEAR

Sav. K. Krasnakevičius, 515 Washington St., Boston, Mass. Room 721-722 Siuvame kostiumus moterims ir vyrams ant užsakymo. Tel. HA 6-9839

LIEPOS ŽIEDAI

Liepos Žiedų arba- tai gerai nuo persi-saldymų, ji sutei-kia praktiškumą ir pastiprina imą. Taipgi sakoma, gelbstanti nuo ink-stų (kidneys) ir puslės ligų. Liepos Žiedai yra gerai ir nuo kosulio paeinančio nuo šalčio ir gerklės nesmagumų ir užkimimo. Liepos Žiedai, pašutinus gerai dėti ant skau-dulių, ir skaudančių sutinimų, žaidų ir vočių. Liepos Žiedai turėtų būti visada visų namuose kaipo naminė gyduolė. Liepos Žiedų svaras \$2.50 prisiūnčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.

414 W. Broadway South Boston 27, Mass.

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS

PO GLOBA MOTINŲ AYC.

Irmininkė - Eva Markienė, 425 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. SO 8-1288.

Vice-Pirmininkė - B. Gailūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. - Stefania Overkienė, 555 E. 6th St., So. Boston, Mass. Tel. SO 8-6028.

Finansų Rašt. - B. Čiulienė, 409 Broadway, So. Boston, Mass. Tel. SO 8-0943.

Izdininkė - Ona Siauris, 51 Tampa St., Mattapan, Mass. Ivarikarė - M. Matejuskienė, 866 E. 5th St., So. Boston, Mass.

Kasos GL - Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.

Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio 7:30 v. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.

Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininką

ZALETSKAS

Funeral Home 564 East Broadway South Boston, Mass. D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas Graboriai ir Balsamuotojai Patarnavimas dieną ir naktį. Koplyčia šermentims dykai NOTARY PUBLIC Tel. SO 8-0815 South Boston 8-2609

Tel. AV 2-4026

I. Repshis, M.D.

Lietuviai Gydytojai 195 Columbia Road Dorchester, Mass. Also Valandos 9-4-8

ĮVAIRUS SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance 409 W. Broadway SO. BOSTON, MASS. Office Tel. SO 8-0948 Res. 37 Oriole Street, WEST ROXBURY, MASS. Tel. PA — 7-1233-W

PARSIDUODA UŽ \$4600

Netoli nuo Švento Petro Lietuvių Bažnyčios, trijų šeimynų namas, geroj padėtyje iš vidaus ir iš lauko. 3-4-4 kambariai su maudynėmis, šiltas vanduo ir baltos sinkos kiekvienai šeimynai. Rėdų ateina \$833. per metus. Dėl platesnių informacijų kreipkitės pas A. J. Kupstis, 559 East Broadway, South Boston. (9 to 9)

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus

Funeral Home 254 W. Broadway South Boston, Mass. JOSEPH BARASEVICIUS Laidotuvių Direktorius NOTARY PUBLIC Patarnavimas Dieną ir Naktį Koplyčia šermentims Dykai Tel. SO 8-2590 A Venue 2-2484

CASPER

Funeral Home 187 Dorchester Street South Boston, Mass. Joseph W. Casper (KASPERAS) Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas NOTARY PUBLIC Patarnavimas Dieną ir Naktį Koplyčia šermentims Dykai Tel. SO 8-1437 South Boston 8-3960

VYTAUTAS YAKAVONIS

Funeral Home 741 No. Main Street Brockton, Mass. V. YAKAVONIS Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas Patarnavimas Dieną ir Naktį Koplyčia šermentims Dykai Tel. Brockton 8-1580

WAITKUS

Funeral Home 197 Webster Ave., Cambridge, Mass. PRANAS WAITKUS Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas (Notary Public) Patarnavimas dieną ir naktį. Nauja moderniška koplyčia šermentims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemumomis kainomis. Keinos tos pačios ir kitus miestus. Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434.

WAITT

FUNERAL HOME 30 Emerson Ave. Brockton, Mass. Edward J. Waitt (Waitekūnas) Laidotuvių Direktorius Balsamuotojas Patarnavimas Dieną ir Naktį Koplyčia šermentims Dykai Tel. Brockton 336

PARSIDUODA vartoti 3-jų kambarių rakandai. Naujas virtuvės pečius, miegamo kambario baldai ir frontrūmio. Parduosiu pigiai. Kreipkitės: James Korshukas, 1426 Columbia Rd. So. 8-5509. (9-13-17)

Metinis Laikraščio "Darbininko" Linksmas-Šeimyniškas

ŠURUM-BURUM

Sekmadieni, Balandžio-April 22, 1951, 6 val. vakare

So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos NAUJOJ AUDITORIJOJ Kampas E ir Broadway, South Bostone

Gros Visų Mėgiama AL STEVENS RADIO ORKESTRAS

Širdingai visus kviečiame, kaip vietinius taip ir iš apylinkės, į šį linksmą, šeimynišką "Darbininko" metinę pramogėlę - ŠURUM - BURUM. Čia bus malou visiems draugiškai pasilinksminėti, pasivašinti. Bus gardžių valgių ir gėrimų ir trumpa įdomi programėlė. Vien dovanų bus išdalyta \$300.00 vertės. Todėl, kviečiame Jus ir laukiame.

RENGĖJAI

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

Vieni kitus išjudina

Jungtinėse Valstybėse, Kanadoje ir kai kuriose pietų Amerikos valstybėse katalikai vieni kitus skatina vykdyti Marijos Fatimose pareikštus reikalavimus — ypač kalbėti Rožančių. J. E. Arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D., net tris kartus kasdieną viešai per radiją kalba Rožančių su tūkstančiais katalikų drauge. Viena Western Union Telegrafo darbininkė grįžusi iš Chicago išjudino Bostono operatorius pildyti Fatimos Marijos reikalavimus, kasdien kalbant rožančių. 100 mergynų įsirašė į šį šventą sąjūdį.

Lietuviai neatsilieka. South Bostone, organizuojasi Lietuvių Fatimos sąjūdžio centras. Šio centro pirmininkas dr. Kaladė lanko draugijas ir šimtus žmonių pritraukia prie šios bendros kilnios maldos. Jam labai pasisekė šiuose susirinkimuose: Trečinių Brolijos, Sodaliųjų, Maldos Apaštalavimo draugijų ir šv. Vardo. Prašykimu Dievo, kad šis sąjūdis apimtų visus lietuvių katalikus.

Dramos ratelis

Dramos ratelis, veikias parapijos mokykloje kartu su parapijos jaunimui pastatė š. m. balandžio mėn. 8 d. veikalas: "Tiesos ir Meilės Tarnyboje".

Reikia pasidžiaugti gražiu veikalo pastatymu. Vyresnieji berniukai, vaidinantys šv. Pranciškų, jo tėvą Pietro, draugą Elijų, puikiai vaidino, nors šv. Pranciškaus rolė yra gana sunki. Reikia stebėtis tokiu puikiu jos išpildymu. Italiskas fonas geras, dekoracijos ir rūbai pavykę. Gal tik Pranciškaus motinos rūbai, pirmame veiksmo, kiek persunkūs; ji ir šv. Klaros moti-

na per jautrios. Čia būtinas grimas. Kai kurios įterptos dainos ir giesmės perilgos. Šias kelias smulkmenas pataisius, pastatymą reikia laikyti gerai pasisekusiu.

Seselės idėjo daug darbo. Linkime ateinantį sekmadienį susilaukti dar daugiau žiūrovų.

Vaidinimas bus pakartotas ateinantį sekmadienį, balandžio 15 d., 3 val. po pietų po bažnytinėje salėje.

Lietuvio išeivio visuomeninis teismas Bostone

Sekmadienį, balandžio 8 d., Municipal Building salėje, So. Boston, L. Kultūros Rėmėjai surengė lietuvių išeivio visuomeninį teismą. Visuomenė parodė didelį susidomėjimą ir salė buvo perpildyta. Teismas buvo senesnis lietuvių emigrantas ir dabartinis tremtinys.

Programą pradėjo Liet. Kultūros Rėmėjų pirmininkas dr. V. Čepas. Numatytajam teismo sąstatui bei jūry komisijai užėmus vietas, pradėtas posėdis.

Teismo pirmininku buvo adv. Kalinauskas. Pirmasis kalbėjo ir temperamentingai kėlė senųjų amerikiečių lietuvių nuopelnus bei kaltino tremtinius S. Mockus.

Senųjų Amerikos lietuvių tautinio gyvenimo trūkumus suglaustai iškėlė adv. A. Juknevičius. Gražia lietuvių kalba Amerikoje augusi lietuvių adv. S. Šalnieris iškėlė trūkumus lietuvių santykiuose su kitais amerikiečiais, lietuviškosios propagandos stoka. Šie visi trys buvo emigranto kaltintojai.

Iš gynybų pirmasis kalbėjo adv. dr. Br. Kalvaitis, nurodymas eilę priežasčių, ku-

ka ir parengimas neabejotinai yra pasisekęs. Tegu toji nuotaka vyrauja tarp visų lietuvių kasdieniame gyvenime.

Padėkos lakštai išdalyti su parašais konsulo A. Šalnos, tremtinių ratelio pirmininko ir to tremtinio, kuriam atitinkamas amerikietis išrašė garantiją. —k.

Filma apie Lietuvą

Dažnai norime prisiminti gražius vaizdus ir papročius iš Nepriklausomos Lietuvos, kurios netekome prieš dešimt metų. Tam tikslui Lietuvių Salaziečių Centras Torino mieste, Italijoje, pagamino įdomią trijų dalių filmėlį apie Lietuvą. Filmėlį susideda iš 200 atskirų paveikslų: pirmoji dalis, "Lietuva amžių bėgyje" duoda trumpą istorinę Lietuvos apžvalgą; antroji dalis, "Gamta ir pastatai" rodo Lietuvos gražias upes, miškus, kaimus, bažnyčias ir valdžios pastatus; trečioji dalis, "Papročiai" vaizduoja įvairius tautiškus rūbus, mezginius, pirkeles, kryžius ir meną. "Lietuva vaizduose" daugeliui, atnaujins prisiminimus apie Lietuvą ir taip pat duos progos paaiškinti apie Lietuvos gražią kultūrą vaikams, kurie gal mažai teatsimena Lietuvą. Šita filmėlė, kuri tik dabar pasirodo Amerikoje pirmą kartą, bus rodoma South Bostono visuomeninė šv. Petro parapijos salėje (po bažnyčią) sekm. bal. 22 d. 3:00 val. p.p.

Pamaldos už geradarius
Balandžio mėn. 15 d. 10 val. šv. Petro bažnyčioje bus iškilmingos pamaldos už gyvus ir mirusius tremtinių geradarius.

Mirė adv. Stasys Bitautas.
Buves Kauno žymus advokatas St. Bitautas apie 80 metų amžiaus, š. m. kovo mėn. mirė tremtyje Vokietijoje.

rios paskatino lietuvių nutautėjimą ir kurios truko dabartinę lietuvių kovą už lietuvišbės išlaikymą.

Adv. A. Young - Jankauskas, jūmoru papuoštais pavyzdžiais gynė seną lietuvių emigrantą ir ypač jo išaugintą jaunąją kartą.

Adv. A. Keturakis, turėdamas ginti emigrantą nuo p. Šalnierės kaltinimų, ištikrųjų sutiko su iškeltais trūkumais ir dar juos papildė.

Teismo posėdyje buvo nagrinėjami labai opūs mūsų lietuviškojo gyvenimo reiškiniai. Tokiu atveju galima buvo tikėtis ir aštresnių, pavojingų susikirtimų. Tačiau beveik visi kalbėtojai parodė deramą nuotakumą bei sugebėjimą opius klausimus tiksliai svarstyti.

Teismo rengėjai sąmoningai kalbėtojus parinko pusę Amerikoje iš seno gyvenančių ir kitą pusę neseniai iš tremties atvykusiųjų. Šis sumanymas pasirodė teisingas ir teismo posėdį padarė įdomų.

Reikia tikėtis, kad šiame teisme iškelti trūkumai mūsų gyvenime sumazės ir eisime realaus, vieningo lietuvių stiprinimo keliu.

ISSVENTINAMI NAUJI LIETUVIAI KUNIGAI

Š. m. balandžio mėn. 11 d. (trečiadienį) šv. Kryžiaus katedroje Bostone J. E. Arkivyskupas Richard J. Cushing suteiks kunigystės sakramentą trimis lietuviams diakonams. Pamaldos ir šventimai prasidės 9 val. ryto šv. Kryžiaus katedroje Bostone. Kunigystės sakramentą priima:

Kun. Antanas P. Kneižys,

Sūnus Antano ir Elenos (Kohanskaitės) Kneižių, gyv. 50 Cottage St., Norwood, Mass. Gimęs 1926 m. birželio mėn. 29 d. Pradinį mokslą išėjo parapijoje šv. Jono (Canton, Mass.) ir šv. Kotrynos (Norwood, Mass.) mokyklose. Jas užbaigė su geriausiais pažymiais. Aukštesniąją mokyklą užbaigė Norwoode.

Kun. Edmundas J. Sviokla

Gimęs 1926 m. rugsėjo mėn. 3 d. Brocktone, sūnus Silvestro ir Konstancijos (Urbanavičiūtės) Svioklų, gyv. 93 Arthur St., Brockton, Mass. Tėvas yra kilęs iš Čimakovos, Ratnyčios par., Gardino srities; motina — iš Stakliškių miestelio, Vilniaus krašto.

Pradinį mokslą išėjo Brocktono miesto mokyklose (Franklino ir Howardo), aukštesniąją — Brocktono gimnazijoje (Brockton High School). 1944 - 1951 m. mokėsi šv. Klemenso mažesnioje ir šv. Jono aukštesnioje kunigų seminarijoje (Brighton, Mass.).

Pirmąsias iškilmingas šv. Mišias atnašaus šv. Roko parapijos bažnyčioje (Brockton, Mass.) balandžio mėn. 15 d. 9:45 val. Diakonu bus kun. Juozapas Petrauskas, iš Cam-

bridge, subdiakonu — kun. Simeonas Saulėnas, vikaras šv. Roko parapijos Brocktone, ceremonijų vedėju — klebonas kun. Pranciškus Strakauskas. Pamokslą pasakys kun. Jonas Svagždis, Jėzaus Nukryžiuotojo seserų kape-lionas Brocktone.

Po šv. Mišių Federacijos 10 skyrius rengia viešą primicijantą priėmimą parapijos sve-tainėje.

1944 m. vasario 1 d. įstojo į šv. Klemenso parengiamąją seminarijos mokyklą (Brighton, Mass.), kur mokėsi dvejus metus, o po to šešerius metus šv. Jono kunigų seminarijoje.

Pirmas iškilmingas šv. Mišias atnašaus šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje (Norwood, Mass.) balandžio mėn. 15 d. 11:30 val. Diakonu bus kun. Juozas B. Nau-džiūnas iš Cambridge, subdia-konu — kun. Al. J. Janiūnas, šv. Jurgio par. vikaras Norwood'e. Klebonas kun. F. E. Norbutas bus ceremonijų vedėju. Pamokslą lietuvių kalba pasakys kun. Jonas Vaitekū-nas, Providence lietuvių pa-rapijos klebonas, o anglų kalba — prelatas J. F. Minihan, D. D., šv. Kotrynos pa-rapijos klebonas.

Po šv. Mišių Federacijos 10 skyrius rengia viešą primicijantą priėmimą parapijos sve-tainėje.

Kun. Juozas J. Svirskas

Varėnos par., Lydos apskr.; motina — iš Kisieliškių vienk. Jezno par., Alytaus apskr. Pradinį ir aukštesnįjį mokslą išėjo 1939 - 1944 m. Haverhill, Mass. Vėliau mokėsi šv. Klemenso parengiamojė ir šv. Jono kunigų seminarijose Brighton, Mass.

Pirmas iškilmingas šv. Mišias atnašaus šv. Jurgio bažnyčioje (Haverhill, Mass.), balandžio mėn. 15 d. 11:30 val. Diakonu bus kun. Jonas D. Zuromskis, vikaras šv. Tomo Moro parapijos Braintree, subdiakonu — kun. Jonas Bernatoniš, vikaras šv. Ritos parapijos (Haverhill, Mass.), ceremonijų vedėju — kun. William J. O'Brien, šv. Ritos parapijos klebonas. Pamokslą pasakys kun. Pranciškus M. Juras, šv. Pranciškaus parapijos klebonas, Lawrence, Mass.

Naujuosius kunigus ilgas metas lietuvių kalbos ir mūsų tautos istorijos yra mokęs kun. Pr. M. Juras, kas savaitę iš Lawrence važinėdamas į šv. Jono kunigų seminariją Brighton, Mass. Dabar seminarijoje yra belieks tik vienas lietuvis klierikas.

Teismo pabaigoje jūry komisija paskelbė sprendimą, pripažindama daug iškeltų kaltinimų lietuviui emigrantui. Numatyta vienerių metų sąlyginės bausmės, kurios vedą į lietuvišbės akcijos stiprinimą.

Susirinkusioji publika lietuvių kultūros reikalam suaukojo apie \$200. —k.

• Ruošiasi šv. Jurgis

šv. Jurgis yra pasaulio skautų globėjas. Jo dieną skautai ir skautės iškilmingai švenčia visam pasauliui. Bostono lietuvių skautų ir skautė vietininkijos šv. Jurgio sueigą turės balandžio mėn. 22 d. 2 val. p.p. International Institute, 190 Beacon Street, Bostone. Po iškilmingosios sueigos bus skautiškas laužas, tautiški žaidimai ir šokiai. Lietuviškoji visuomenė, skautų bičiuliai ir jaunimas kviečiami kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

• Kęstutėnų "Popierinis žygis"

52-ji DLK Kęstutėnų lietuvių skautų draugovė balandžio mėn. vykdė seno popieriaus rinkliavą. Tarkon jie kviečia visus lietuvius. Prašome nenu-mesti senų laikraščių ar šiaip popierių, bet krauti kur kam-putyje. Kęstutėnai vieną dieną jus aplankys ir atsiims. Tuo prisidėsite prie gražios skautiškojo jaunimo veiklos, padėdami jiems susidaryti iš-sas skautiškiems reikmenims įsigyti. Sparčiai žingsniais žygiuoja pavasaris ir ne už kalnų vasara — iškylų metas, o tam daug ko reikia.

• Gavo skautų dovanas

Vykdydami Jamborees Fon-do talką, lietuvių skautai pla-tino dovanų paskirstymo kny-geles. Šv. Kazimiero minėjime buvo dovanų traukimas. Lai-mėjimai atiteko: 1) skautiškas rankinis laikrodis — J. Pilypaitė iš Verdun, Que., Kanadoje, 2) skautiški įran-kių komplektas (kirvis ir pei-lis) — A. Pilypaičiui irgi iš Verduno, 3) skautiškas peilis makštyje — p. Pačkienė iš Chicago, Ill. 4) skautiškas kompasas — Sadauskui iš

Berniukams vasaros stovykla

Tėvai Pranciškonai ir šią vasarą ruošia lietuvių berniukų stovyklą, kuri prasidės liepos mėnesio pradžioje.

Visais stovyklos reikalais prašome kreiptis adresu:

Franciscan Fathers
Kennebunk Port, Maine

A. a. Vaclovas
Kazakevičius

Bal. 6 d. keletą mėnesių sirgęs miesto ligoninėje, Vaclovas Kazakevičius 59 metų, gyv. 147 Minot St., Dorchester. Jis yra kilęs iš Lietuvos Pivašiūnų. Amerikoje išgyveno 41 metus. Paliko liūdinčią žmoną Mortą (Džervaitę), dvi dukteris ir brolių. Buvo iškilmingai palaidotas iš šv. Petro parapijos bažnyčios, bal. 9 d., 9 val. r. Naujos Kalvarijos kapuose!

Lietuva vaizduose

Sekmadienį, balandžio 22 d., pobažnytinėje salėje bus rodomos trys lietuviškosios filmos: "Lietuva vaizduose", "Lietuviški papročiai" ir "Lietuva amžių bėgyje". Įėjimas suaugusiems 50c. ir vaikams 25c. Pelnas skiriamas langų užuolaidoms nupirkti.

Dorchesterio Piliečių klubo

susirinkimas įvyks š. m. balandžio mėn. 13 d. 8 val. vakaro penktadienį klubo patal-pose. Visi nariai prašome gausiai atvykti. Valdyba.

Baltimorės, Md. 5) skautiškas kišeninis peilis — A. Giedrai-čiui ir Toronto, Ont. Kanadoje, 6—10) metinės "Skautų Aido" prenumeratos — A. Uogintui ir L. Kertenčiui iš Norwich, Conn., A. Yugai iš Bostono, O. Kulbytei iš Cam-bridge, N. Nenortui iš Brightono; 11) knyga "Tau, Skilti-ninke" — J. Pašėrai iš To-ronto, Ont. Kanadoje, 12) knyga "Laužams Liepsno-jant" (įrišta) — V. Pilinui iš Toronto, Ont. 13) V. Ramo-no romanas "Kryžiai" — V. Račkauskui iš Richmond Hill, N. Y. ir 14-15) knygos "Lau-žams Liepsnojant" — G. Nat-kevičiui iš So. Bostono ir A. Simonačiui iš Londono, Ont. Kanadoje. Jamborees Fondo vadovybė yra dėkinga šių do-vanų knygelių platinimo tal-kininkams bei rėmėjams, jas pirkusiems. Kartu laukiama dar nespėjusių paremti šį fon-dą aukų. Nuo fondo pareis, ar lietuvių skautai galės atsto-vauti Lietuvą Pasaulinėje Skautų Jamboree prie Bad Ischl, Austrijoje. Šiam žygiui yra numatyti "16-sios Vasa-rio" gimnazijos Diepholze (Vokietijoje) lietuvių skau-tai.

• Geriausia dovana jaunimui

Kanadoje lietuvių skautų leidžiamas "Skautų Aidas" šiomet gražiai progresuoja ir tobulėja. Šių metų trečiajame Nr. yra L. Žitkevičiaus eilė-raštis šv. Kazimierui — "Pie-menėlis pas karalaitį", veda-masis šv. Kazimiero dieniai, kun. F. Gurecko Velykinės Prisikėlimo Vizijos, atžymėta poeto F. Kiršos 60 m. sukaktis, kun. sktn. St. Yla duoda žiupsnį kacetinių pergyvenimų "Kova už Kryžių", sktn. Br. Stundžia pasakoja apie vieni-šuosius buriuotojus, kurie iš-raižė pasaulio okeanus, pra-dėta spausdinti R. Kiplingo "Mauglio broliai", J. Pažėra diskutuoja skautų stovyklinė-mis temomis ir šį kartą jau gana gausus kronikos sky-rus, kuriame atspindi lietu-viškosios skautybės gyveni-mas daugely pasaulių kraštų. Skautų ir neskautei vaikų tėvai, kuriems rūpi savo vai-kų lietuviškoji dvasia, tene-praleidžia progos užprenume-ruoti "Skautų Aidą". Jo kaina metams tik \$2. Admini-tracijos adresas: P. A. Pun-dzevičius, Box 1003, Station C, Toronto, Ont. Canada. Bos-tone "Skautų Aidą" galima užsiprenumeruoti per kęstutė-nus arba pas paskn. L. Kon-čių, 328 E St., So. Boston 27, Mass. G. J.

Adv. Susana P. Shalna, visuomeniniame teisme kaltinusi lietuvių emigrantą.

Adv. Andrius Keturakis, visuomeniniame teisme gynęs lietuvių emigrantą.

Geriausia vaikams dovana — vaikų mėnesinis žurnalas

Kaina: Amerikoje \$3.00; kitur — \$3.50. Pinigus ir užsakymus siųskite: EGLUTĖ, P. O. Box 22, Montello Station, Brockton 68, Mass.